

TEVÉKENYSÉGI JELENTÉS

2002

Magyar Szabadalmi Hivatal
Budapest, 2003. február

TARTALOMJEGYZÉK

I.	A SZELLEMI TULAJDONVÉDELMI JOGSZABÁLYOK ELŐKÉSZÍTÉSE	3
II.	IPARJOGVÉDELMI HATÓSÁGI VIZSGÁLATOK ÉS ELJÁRÁSOK	5
A)	SZABADALMI HATÓSÁGI TEVÉKENYSÉG.....	6
B)	HASZNÁLATI MINTAOLTALMI ÉS FORMATERVEZÉSI MINTAOLTALMI HATÓSÁGI TEVÉKENYSÉG.....	10
C)	VÉDJEGYHATÓSÁGI TEVÉKENYSÉG.....	13
D)	ÁLTALÁNOS IPARJOGVÉDELMI ÜGYVITELI TEVÉKENYSÉG.....	15
III.	KÖZPONTI IPARJOGVÉDELMI ÉS SZERZŐI JOGI TÁJÉKOZTATÁSI ÉS OKTATÁSI TEVÉKENYSÉG	17
A)	HATÓSÁGI PUBLIKÁCIÓS TEVÉKENYSÉG.....	17
B)	IPARJOGVÉDELMI DOKUMENTÁCIÓ- ÉS INFORMÁCIÓSZOLGÁLTATÁS.....	18
C)	IPARJOGVÉDELMI KÉPZÉS.....	19
IV.	IPARJOGVÉDELMI INFORMATIKAI FEJLESZTÉS ÉS ÜZEMELTETÉS	21
A)	A HIVATALI TEVÉKENYSÉG SZÁMÍTÁSTECHNIKAI TÁMOGATÁSA.....	21
B)	INFORMATIKAI TERMÉK- ÉS SZOLGÁLTATÁSFEJLESZTÉS.....	23
V.	AZ IPARJOGVÉDELMI ÉS SZERZŐI JOGI KULTÚRA FEJLESZTÉSE, ÜGYFÉLSZOLGÁLAT	27
A)	ÜGYFÉLSZOLGÁLATI TEVÉKENYSÉG.....	27
B)	PROMÓCIÓ.....	28
C)	KOMMUNIKÁCIÓS ÉS SAJTÓTEVÉKENYSÉG.....	33
VI.	NEMZETKÖZI SZELLEMI TULAJDONVÉDELMI TEVÉKENYSÉG	35
VII.	GAZDÁLKODÁSI, IGAZGATÁSI ÉS HUMÁNPOLITIKAI TEVÉKENYSÉG	37
A)	AZ MSZH 2002. ÉVI GAZDÁLKODÁSA.....	37
B)	AZ IGAZGATÁSI ÉS GAZDASÁGI JOGI OSZTÁLY LÉTREHOZÁSA ÉS MŰKÖDÉSE.....	42
C)	EMBERI ERŐFORRÁS GAZDÁLKODÁSI FELADATOK.....	43
D)	PÉNZÜGYI ÉS SZÁMVITELI FELADATOK.....	46
MELLÉKLET		
	SZABADALMI TRENDELEMZÉS – 2002	49
	AZ MSZH SZERVEZETI FELÉPÍTÉSE	70

I. A SZELLEMI TULAJDONVÉDELMI JOGSZABÁLYOK ELŐKÉSZÍTÉSE

Általános érvénnyel elmondható, hogy 2002-ben a kodifikációs munka elsősorban az Európai Szabadalmi Egyezményhez való csatlakozással kapcsolatos feladatok elvégzését célozta, illetve a szabadalmi jogi területen kitűzött jogalkotási feladatok teljesülésére irányult.

1. Előkészítésre került a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. tv. (Szt.) módosítása, amely a következő célok elérésére irányult:

- az európai szabadalmi bejelentésekre és az európai szabadalmakra vonatkozó, az Európai Szabadalmi Egyezmény rendszerébe való illeszkedéshez szükséges szabályok (illeszkedési szabályok) megteremtése;
- a Szabadalmi Együtműködési Szerződéshez kapcsolódó, hasonló természetű illeszkedési szabályok törvényi szintre emelése és korszerűsítése;
- az európai közösségi joggal való összhang megteremtéséhez szükséges módosítások elvégzése; ezen belül különösképpen a biotechnológiai találmányokra vonatkozó közösségi irányelvhez való igazodás igényelt számottevő, nagyobb terjedelmű módosításokat;
- a növényfajták oltalmának újraszabályozása, összeegyeztetve az Szt.-t az UPOV-egyezmény 1991. évi szövegével és (szükség szerint) az európai közösségi növényfajta-oltalmi rendszerrel;
- a szabadalmi jogot is érintő új (pl. hazánk NATO-tagságával összefüggő) nemzetközi kötelezettségeinkkel való összhang biztosítása.

A törvényjavaslatot az Országgyűlés október 24-én fogadta el. *A találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény módosításáról szóló 2002. évi XXXIX. törvény 2003. január 1-jén lépett hatályba.*

2. Az új törvény hatálybalépésének feltételeként a hivatal gondoskodott az Európai Szabadalmi Egyezményhez való csatlakozásról szóló országgyűlési határozat [54/2002. (X. 13.) OGY határozat] alapján a Német Szövetségi Köztársaság kormányánál (erre október 28-án került sor), valamint az UPOV-egyezmény 1991-es szövegéhez való csatlakozásról szóló országgyűlési határozat [56/2002. (IX. 13.) OGY határozat] alapján az UPOV főtitkáránál a csatlakozási okmány letétbe helyezéséről (erre december 1-jén került sor). E letétbe helyezések alapján a két egyezményhez való csatlakozás – összhangban az ahhoz kapcsolódó törvényi rendelkezésekkel – 2003. január 1-jén lépett hatályba.

3. Az Szt. módosítása mellett a hivatal számos rendeleti szintű jogszabály előkészítésében vett részt. Az Szt.-t módosító törvény felhatalmazása alapján elkészült a szabadalmi bejelentés, az európai szabadalmi bejelentésekkel és az európai szabadalmakkal, illetve a nemzetközi szabadalmi bejelentésekkel összefüggő beadványok, valamint a növényfajta-oltalmi bejelentés részletes alaki szabályairól szóló 20/2002. (XII. 12.) IM rendelet.

4.. Szintén az Szt.-t módosító törvény felhatalmazása alapján született meg az iparjogvédelmi szakértői testület szervezetének és működési rendjének részletes szabályairól szóló 270/2002. (XII. 20.) Korm. rendelet. A rendelet alapján a testület megújításának 2003 március végéig kell megtörténnie.

5. Az Európai Szabadalmi Egyezményhez való csatlakozásból, illetve egyéb nemzetközi egyezményből fakadó kötelezettségnek eleget téve előkészítésre került több nemzetközi egyezménynek törvényben, illetve bizonyos nemzetközi egyezményekhez kapcsolódó (alacsonyabb szintű) jogszabályoknak rendeletben való kihirdetése. Így megszületett:

- az európai szabadalmak megadásáról szóló 1973. október 5-i Müncheni Egyezmény (Európai Szabadalmi Egyezmény) kihirdetéséről szóló 2002. évi L. törvény;
- az új növényfajták oltalmára létesült Nemzetközi Egyezmény Genfben, 1991. március 19-én felülvizsgált szövegének kihirdetéséről szóló 2002. évi LI. törvény;
- a Szabadalmi Együttműködési Szerződéshez csatolt Végrehajtási Szabályzat szövegének kihirdetéséről szóló 34/2002. (XII. 25.) IM rendelet;
- az európai szabadalmak megadásáról szóló 1973. október 5-i Müncheni Egyezmény (Európai Szabadalmi Egyezmény) Végrehajtási Szabályzatának kihirdetéséről szóló 22/2002. (XII. 13.) IM rendelet;
- a mikroorganizmusok szabadalmi eljárás céljából történő letétbe helyezése nemzetközi elismeréséről szóló Budapesti Szerződés Végrehajtási Szabályzatának kihirdetéséről szóló 21/2002. (XII. 13.) IM rendelet;
- az európai szabadalmak megadásáról szóló 1973. október 5-i Müncheni Egyezmény (Európai Szabadalmi Egyezmény) Díjszabályzatának kihirdetéséről szóló 45/2002. (XII. 28.) GKM rendelete.

A rendeletek 2003. január 1-jén léptek hatályba.

6. Fontos kodifikációs lépés volt a Magyar Szabadalmi Hivatal előtti iparjogvédelmi eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól szóló 42/2002. (XII. 28.) GKM rendelet megalkotása. A módosítás szabályozza az Szt. módosítás alapján 2003. január 1-jétől életbe lépő új eljárások díjait (így például az európai szabadalmi bejelentésekkel és az európai szabadalmakkal kapcsolatos eljárások díjait, vagy a növényfajtákra vonatkozó díjakat). A régi eljárások díjtételeiben átlagosan 9,8%-os emelés valósult meg. Fontos változtatása az új díjrendeletnek továbbá, hogy a fenntartási díjak esetében a négyéves díjsávokat kétéves díjsávok váltják fel.

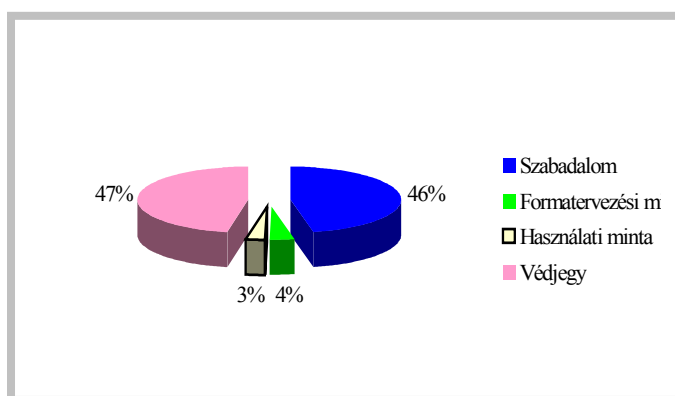
7. Elkészült továbbá az egyes iparjogvédelmi oltalmak megszerzésének és fenntartásának a magyar találmányok külföldi bejelentése célelőirányzatból történő támogatásáról szóló GKM rendelet tervezete; folyamatban van a rendelet véglegesítése.

8. Az Európai Unióhoz való csatlakozás miatt szükséges jogharmonizációs feladatok végrehajtásának részeként elkészült a szabadalmi ügyvivőkről szóló 1995. évi XXXII. törvény módosításáról szóló előterjesztés, a 2003. év elejére várható a törvényjavaslat országgyűlési vitája.

II. IPARJOGVÉDELMI HATÓSÁGI VIZSGÁLATOK ÉS ELJÁRÁSOK

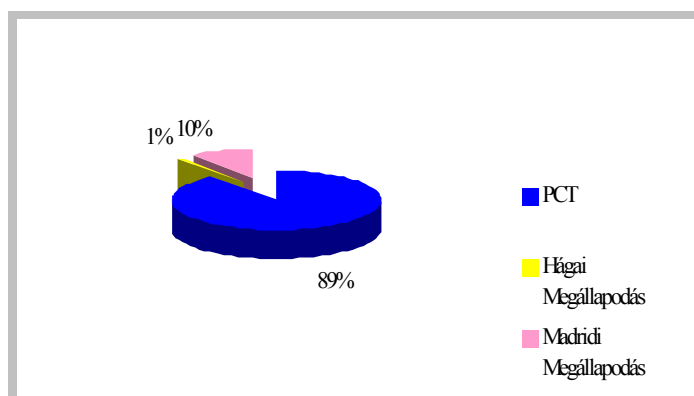
A *nemzeti úton* benyújtott iparjogvédelmi bejelentések oltalmi formák (szabadalom, használati minta, formatervezési minta, védjegy, földrajzi árujelző) szerinti megoszlásánál a 2002. évben – elsősorban a védjegybejelentések számának csökkenése, valamint a Nemzetközi Szabadalmi Együttműködési Szerződés (PCT) alapján benyújtott nemzetközi bejelentésekből nemzeti szakaszba lépő szabadalmi bejelentések fokozatosan növekvő száma miatt – a nemzeti szabadalmi bejelentések száma (5906) csaknem azonos a védjegybejelentésekével (5944). Ez a két oltalmi forma továbbra is kiemelkedik a többi iparjogvédelmi kategória közül és együttesen a nemzeti bejelentések több, mint 93%-át testesíti meg. Földrajzi árujelzővel kapcsolatban ugyanakkor mindössze két bejelentés érkezett a hivatalhoz 2002-ben.

A nemzeti bejelentések oltalmi formák szerinti megoszlása a 2002. évben



A nemzetközi együttműködések keretén belül a Magyarországot megjelölő bejelentések száma évről évre növekszik. Ez a növekedés a PCT keretében benyújtott, hazánkat is megjelölő szabadalmi bejelentések számának folyamatos növekedéséből adódik. A Hágai Megállapodás alapján benyújtott, Magyarországot megjelölő ipari minta bejelentések (formatervezési minta bejelentések) és a Madridi Megállapodás alapján benyújtott, hazánkat megjelölő védjegybejelentések száma a 2001. évi bejelentési adatokéhoz hasonlóan alakult.

A nemzetközi bejelentések oltalmi formák szerinti megoszlása a 2002. évben



A) SZABADALMI HATÓSÁGI TEVÉKENYSÉG

A hazai piac iránt továbbra is élénk érdeklődést mutattak a külföldi szabadalmi bejelentők a 2002. évben. A bejelentéseket elsősorban a PCT-eljárás keretében nyújtották be, az ilyen típusú eljárás során közel 90 000 bejelentésben jelölték meg Magyarországot.

A nemzetközi bejelentések magyar nemzeti szakaszba léptetésére vonatkozóan 4579 kérelem érkezett a hivatalhoz, amely a 2001. évi kérelmek számához viszonyítva mintegy 17%-os növekedést mutat.

A nemzeti úton benyújtott külföldi bejelentések száma az elmúlt évekhez hasonlóan tovább csökkent. Ennek oka nem a hazánk iránt megmutatkozó kisebb érdeklődés, hanem az az általános, az egész világon megmutatkozó tendencia, hogy a bejelentők egyetlen bejelentéssel kívánnak, gazdasági érdeküknek megfelelően, több országban oltalmat szerezni, ezért bejelentésüket elsősorban a Nemzetközi Szabadalmi Együttműködés keretében nyújtják be.

A hazai bejelentések számának növekedése az elmúlt évben megtorpant, a hazai bejelentések száma közel 10%-kal csökkent a 2001. évhez viszonyítva. Mind az egyéni, mind az intézményi bejelentőktől kevesebb bejelentés érkezett, ami továbbra is jelzi, hogy a ráfordítások növelése mellett szükség van az iparjogvédelmi tudatosság erősítésére, a hazai tudomány- és a technológiapolitika és az innovációs versenyképesség szolgálatába állítható eszközök elsajátításához, valamint használatuk ösztönzéséhez.

A szabadalmi bejelentések száma a bejelentések eredete szerint (1998 – 2002)

Nemzeti úton tett bejelentések	1998	1999	2000	2001	2002
Hazai bejelentések	694	727	810	919	842
Nemzeti úton benyújtott külföldi bejelentések	899	779	734	610	485
PCT megjelölések	37.035	43.407	61.018	83.021	89.327*
A korábbi PCT megjelölésekből eredő tényleges nemzeti eljárási kérelmek	2.565	3.001	3.339	3.922	4.579
A szabadalmi bejelentések száma	4.158	4.507	4.880	5.451	5.906

*Nemzetközi megerősítésre váró, becült adat.

**A szabadalmi bejelentések megoszlása a bejelentések eredete szerint
(1998 – 2002)**

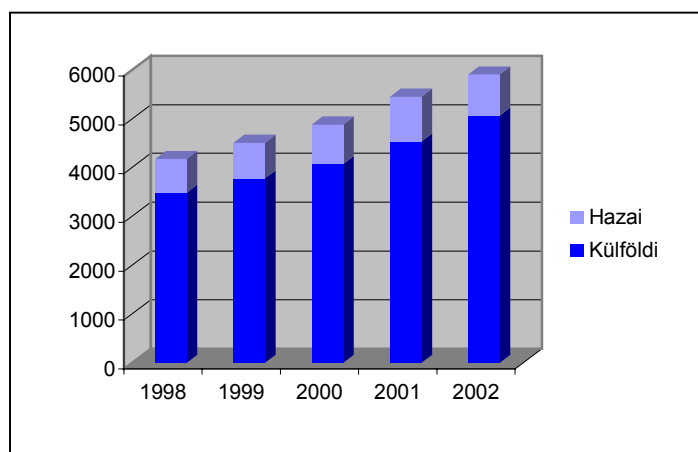
Nemzeti bejelentések eredete	1998	1999	2000	2001	2002
Hazai	694	727	810	919	842
Külföldi	3464	3780	4070	4532	5064
Összes bejelentés	4158	4507	4880	5451	5906

A szabadalmi bejelentések *műszaki szakterületi* megoszlását továbbra is a „vegyészeti területeken” benyújtott élénk bejelentői aktivitás jellemzi. A 2002. évben benyújtott 5906 szabadalmi bejelentésből 4469 szabadalmi bejelentés szakterületi megoszlása értékelhető. További 1437 ügyben, a PCT eljárás keretében a bejelentők benyújtották kérelmüket a nemzeti szakasz megindítására, de ezek az eljárások a jogszabályváltozás következtében csak 2003-ban értékelhetőek műszaki szakterületek szerint.

**Szabadalmi bejelentések megoszlása szakterületek szerint
(2001 – 2002)**

Szakterület	Új bejelentések	
	2001	2002
Építő- és könnyűipar	782	630
Gépészet	551	555
Villamosság és fizika	680	428
Gyógyszeripar	1493	1208
Vegyipar és biotechnológia	969	820
Mezőgazdaság és fajtaoltalom	976	867
Összesen	5451	4469*

* A teljes bejelentéstömeg 75%-os szakterületi feldolgozottságának adatai



A 2002. évben folytatódott az ún. BEST rendszerben („újdonságkutatás + elbírálás”) végzett szabadalmi elbírálói tevékenység. A szabadalmi elbírálók által elvégzett 4594 saját *újdonságkutatás* mintegy 16%-kal haladta meg a 2001. évi teljesítményt, az összes újdonságkutatás száma pedig közel 4%-kal volt magasabb az előző évinél.

	Újdonságkutatás		
	Belső	Külső	%
2000	3981	399	10
2001	3962	567	14
2002	4594	333	7

A hatályos jogszabály rendelkezéseinek megfelelően a szabadalmi elbírálók az év folyamán 3732 szabadalmi bejelentés *közzétételéről* intézkedtek. A Szabadalmi Közlöny és Védjegyerősítőben – a korábbi szerkesztési előkészületek alapján – 2002. évben 5277 szabadalmi bejelentés közzétételére került sor.

A *tanácsi ügyek* intézésében az év során fennakadás nem volt. 2002. évben 15 tanácsban intézett ügy zárult le, míg 8 új tanácsi ügy indult.

A szabadalmi bejelentések előzőekben bemutatott, egyre növekvő számából következően, változatlan elbírálói kapacitás mellett, annak ellenére, hogy a 2002. év volt az első olyan esztendő, amelyben az előző években felvett új munkatársak betanításába fektetett energia már megtérült, a folyamatban lévő ügyek száma továbbra is növekszik.

Szabadalomengedélyezési adatok (1998 – 2002)

	1998	1999	2000	2001	2002
Megadott szabadalmak	1.371	1.995	1.627	1.306	1.555
Elutasított bejelentések	713	526	340	293	215
Megszűnt bejelentések	1.360	1.398	1.688	1.882	2.590
Befejezett bejelentések	3.444	3.919	3.655	3.481	4.360
Folyamatban lévő bejelentések	12.754	13.304	14.773	17.187	19.288
Érvényben lévő szabadalmak	11.013	11.418	11.084	10.927	10.784

2002. évben a *megadott szabadalmak* aránya az összes befejezett ügy mintegy 36%-át tette ki. Ez 2%-kal kevesebb a megelőző évinél, de abszolút értékben a megadott szabadalmak száma emelkedett. Egyre több, az 1995. évi XXXIII. törvény alapján benyújtott ügy fejeződik be, ahol az elutasítások korábbi szerepét lényegében a megszűnések veszik át.

A „munka-mérleg” szempontjából vizsgálva a szabadalmi hatósági tevékenységet az 5906, 2002. évben benyújtott szabadalmi bejelentéssel szemben a befejezett ügyek száma 4360 volt.

Szabadalomengedélyezési adatok szakterületek szerinti bontásban

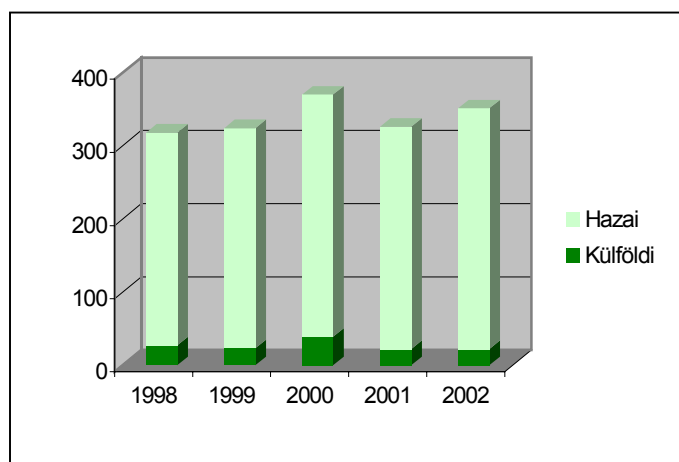
Szakterület	A megadott szabadalmak aránya [%]	Összes befejezés	Engedélyezés	Elutasítás	Megszűnés
Építő- és könnyűipar	39	727	284	25	418
Gépészet	45	635	288	15	332
Gyógyszeripar	32	807	258	83	466
Mezőgazdaság és fajtaoltalom	28	867	245	30	592
Vegyipar és Biotechnológia	40	732	296	49	387
Villamosság és fizika	31	592	184	13	395
Szabadalmi terület összesen	36	4360	1555	215	2590

B) HASZNÁLATI MINTAOLTALMI ÉS FORMATERVEZÉSI MINTAOLTALMI HATÓSÁGI TEVÉKENYSÉG

A 2002. évben 351 *használati mintaoltalmi* engedélyezési eljárás indult, ami az előző évhez képest 10%-os növekedést mutat és egyben az elmúlt 5 év második legnagyobb éves bejelentői aktivitását tükrözi. A bejelentések 95%-ban hazai bejelentőktől származnak, külföldiek csak 22 bejelentés esetében vették igénybe ezt az oltalmi formát. Az év során 375 bejelentési eljárás zárult le, amelyből 237 az engedélyezés, 9 az elutasítás és 129 a visszavonás. A tanácsi ügyek terén 8 megsemmisítési kérelem és 2 nemleges megállapítási kérelem érkezett, ugyanakkor 8 megsemmisítési és 2 nemleges megállapítási eljárás zárult le.

Használati mintaoltalmi bejelentések megoszlása a bejelentések eredete szerint (1998 – 2002)

Bejelentések eredete	1998	1999	2000	2001	2002
Hazai	291	301	331	304	329
Külföldi	27	23	39	22	22
Összes bejelentés	318	324	370	326	351



**Használati mintaoltalmi engedélyezési adatok
(1998 – 2002)**

	1998	1999	2000	2001	2002
Megadott használati mintaoltalmak	197	213	238	256	237
Elutasított bejelentések	39	19	44	32	9
Megszűnt bejelentések	65	67	104	146	129
Befejezett bejelentések	301	299	386	434	375
Folyamatban lévő bejelentések	245	280	282	196	192

A 2002. január 1-jén hatályba lépett új, a formatervezési minták oltalmáról szóló 2001. évi XLVIII. törvény alapján benyújtott 444 új, nemzeti *formatervezési mintaoltalmi bejelentés* közel 1200 mintát foglal magában. Így elmondható, hogy bár a bejelentésszám csökkent a korábbi évekhez viszonyítva, a minták számát tekintve jelentős növekedés tapasztalható. Az oltalmazni kívánt minták számának megduplázódása azt mutatja, hogy az év elején hatályba lépett formatervezési mintaoltalmi törvény igazolta az elvárásokat, azaz új lendületet adott a szellemi tulajdonvédelem ezen területének.

A befejezések száma összhangban van az új bejelentések számával. A 2002. évben összesen 507 ügyben fejeződött be az eljárás, ebből 81 ügyben már az új törvény rendelkezései alapján jártak el az elbírálók. A benyújtott és a befejezett ügyek egyensúlya hosszabb távon stabil átfutási időt és optimális folyamatban lévő ügyszámot eredményez. 2002-ben összesen egy megsemmisítési kérelem érkezett, amely meglepően alacsony, nem lehet belőle hosszabbtávú tendenciákra következtetni.

Az év során 5 megsemmisítési és 1 nemleges megállapítási ügyben zárult le az eljárás, ezzel pillanatnyilag nincs folyamatban lévő tanácsí ügy ebben az oltalmi formában.

A beérkezett *nemzetközi formatervezési minta* bejelentések száma 1074 volt, amelyekbe összesen 3916 mintát foglaltak. Az ügyek mindegyikében az előírt 6 hónapon belül sor került a kutatás elvégzésére. Az év során 984 nemzetközi bejelentés nyomán keletkezett Magyarországra kiterjedő oltalom, ami 3588 mintát jelent, 3 bejelentéssel kapcsolatban történt visszautasítás, amely 5 mintát érintett.

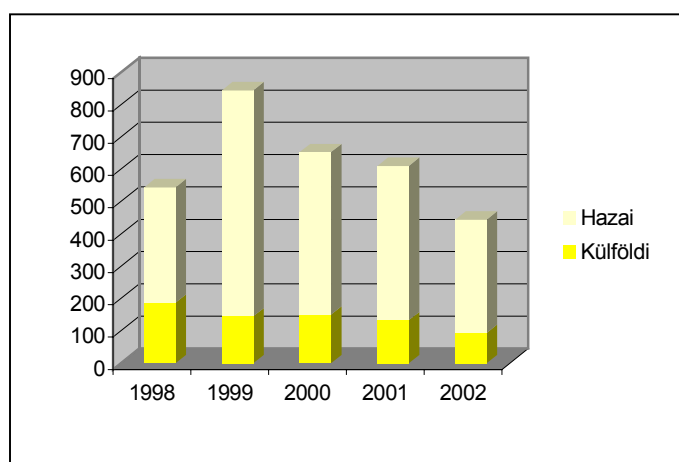
Az egységes iparjogvédelmi ügyviteli-nyilvántartási rendszer formatervezési minta szegmensének kutatási és ábrakezelési fejlesztése, valamint a hazai és nemzetközi adatbázis alapjainak kifejlesztése, a kutatható magyar formatervezési minta állomány teljessé tétele érdekében indított projekt keretében feldolgozásra került a teljes kutatókartonos állomány és a lajstromkönyveknek a kezdetektől (1976) az 1992 végéig bejelentett ipari minta tételei (a korábbi validálás eddig az időpontig fésülte át az adatállományt).

A biztonsággal kutatható ábraállomány 1979-től, a 80.000-es lajstromszámtól indul, amely időpont az 1978. évi 28. számú törvényerejű rendelet életbe lépésével esik egybe.

A PIPACS adatbázis 2002 novemberében megjelent száma már tartalmazza az ENYV-ből áttöltött teljes formatervezési minta állományt. A képek kiválogatását és összehasonlítását támogató funkciók kialakítása 2003 feladata.

**Formatervezési (ipari) mintaoltalmi bejelentések megoszlása
a bejelentések eredete szerint
(1998 – 2002)**

Bejelentések eredete	1998	1999	2000	2001	2002
Hazai	357	699	503	477	351
Külföldi	187	145	150	133	93
Összes bejelentés	544	844	653	610	444



**Ipari mintaoltalmi engedélyezési adatok
(1998 – 2002)**

	1998	1999	2000	2001	2002
Nemzeti ipariminta-lajstromozások	608	504	472	465	315
Elutasított bejelentés	95	86	91	116	62
Megszűnt bejelentés	139	117	100	87	130
Befejezett bejelentés	842	707	670	668	507
Folyamatban lévő bejelentések	408	519	601	571	484

C) VÉDJEGYHATÓSÁGI TEVÉKENYSÉG

A 2002. évben 5944 új *nemzeti védjegybejelentés* érkezett, amely 8%-kal kevesebb, mint a 2001. évi bejelentési aktivitás. A folyamatban lévő nemzeti védjegybejelentések száma az év folyamán több mint 2000-rel csökkent, ami az átfutási idő jelentős javulását is eredményezte. A 2002-2003 év fordulóján 5141 nemzeti védjegybejelentés volt folyamatban.

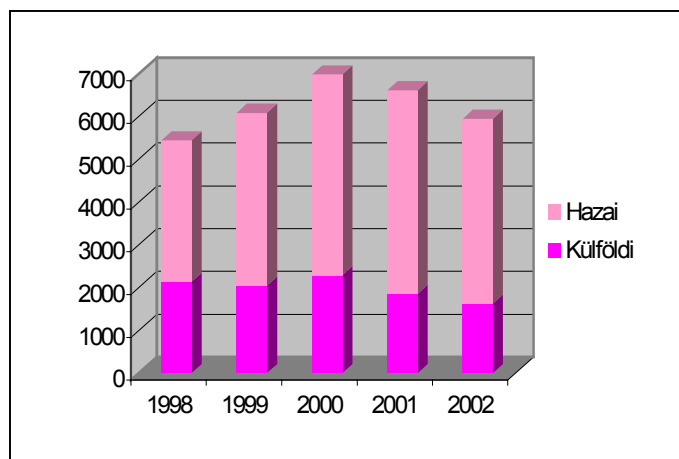
2002-ben összesen 8102 nemzeti védjegybejelentés elbírálása fejeződött be. Ezek jelentős része – 5564 ügy esetében - lajstromozásra, 420 esetben elutasításra, 265 esetben visszavonásra, 1853 esetben visszavontnak tekintésre került sor. 131 nemzeti védjegytanácsi ügy – 99 törlési, 32 megszűnés megállapítási eljárás – fejeződött be.

Az év során 100 új *védjegytanácsi* ügy érkezett, amelyhez viszonyítva a 131 ügybefejezés alapján megállapítható a védjegytanácsi ügyek átfutási idejében ugyancsak tapasztalható, hogy a javulás – immár átlagosan kb. 9 hónap.

Az év fordulóján 65 nemzeti védjegytanácsi ügy volt folyamatban, amelyek közül 50 törlési, 15 pedig megszűnés megállapítási eljárás.

Nemzeti védjegy-bejelentési adatok (1998 – 2002)

Nemzeti bejelentések eredete	1998	1999	2000	2001	2002
Hazai	3303	4040	4692	4756	4316
Külföldi	2134	2042	2291	1855	1628
Összes bejelentés	5437	6082	6983	6611	5944



**Védjegyoltalmi engedélyezési adatok
(1998 – 2002)**

	1998	1999	2000	2001	2002
Nemzeti védjegy-lajstromozások	6851	3819	3856	5515	5564
Elutasított bejelentések	979	353	172	290	420
Megszűnt bejelentések	727	1489	1468	1989	2118
Befejezett bejelentések	8557	5661	5496	7794	8102
Folyamatban lévő bejelentések	6300	6720	8115	7015	5141

A Madridi Megállapodás, illetve Jegyzőkönyv szerint 7474 *nemzetközi védjegybejelentés* érkezett hazánkba. Bár a végleges statisztikai adatok minden évre vonatkozóan csak a következő év márciusától válnak ismertté, enyhe csökkenési tendenciát a rendelkezésre álló adatok már most is mutatnak. Az éves munkát – az eljárási rend alapján – nem ezek a bejelentések, hanem a 2001. évben tett védjegybejelentések érdemi vizsgálata adta. Összességében 2002. év folyamán 7409 db védjegy került lajstromozásra, 994 esetben került sor felhívás kiadására és 935 védjegy lajstromozását tagadta meg véglegesen a hivatal.

**Nemzetközi védjegy bejelentési és engedélyezési adatok
(1998-2002)**

	1998	1999	2000	2001	2002
Nemzetközi védjegybejelentések	7.995	8.197	9.017	9.276	7.474
Magyarországi lajstromozások	7.172	7.910	7.291	8.538	7.409
Érvényben lévő nemzetközi védjegyek	133.802	139.488	144.945	150.401	154.286

Az év során a Lisszaboni Megállapodás alapján mindössze egy *nemzetközi eredet-megjelölés* bejelentésére került sor, amelynek az elbírálása folyamatban van.

A Madridi Rendszer alapján a magyar bejelentők a 2002. évben 323 védjegy ügynek a továbbítását kérték a WIPO Nemzetközi Irodájához. A folyamatban lévő ügyek száma 159, míg a magyar eredetű lajstromozott nemzetközi védjegyek száma 1834.

A *nemzetközi védjegytanács* 61 tanácsi ügyben hozott ügydöntő határozatot, ebből 8 törlési, 53 használat hiánya miatti megszűnés megállapítására irányuló eljárás volt. A folyamatban lévő tanácsi ügyek száma 81, átlagos átfutási idejük hozzávetőlegesen 12 hónap.

A *védjegy-osztályozási és -kutatói rendszerek fejlesztése* és informatikai támogatáson alapuló tájékoztatói szolgálat kialakítása érdekében indított magyar védjegyek és védjegybejelentések áru- és szolgáltatási jegyzékének angolra való fordítását célzó VÁSZJA-projekt a 2002. évben is folytatódott. A Nizzai Osztályozás 8. és a Bécsi Osztályozás 5. kiadásának elektronikus változata elkészült, 2002 szeptembere óta a hivatal honlapján az osztályozási rendszerek új változatai bárki számára hozzáférhetőek.

D) ÁLTALÁNOS IPARJOGVÉDELMI ÜGYVITELI TEVÉKENYSÉG

A hivatal ügyviteli rendszerének egységesítésére vonatkozó intézkedések 2002-ben is folytatódtak. Október 1-jén hatályba lépett a Magyar Szabadalmi Hivatal elnökének utasítása az iparjogvédelmi hatósági ügyvitel szabályairól, valamint az év végére sor került a „Szabadalmi módszertani útmutató” aktualizálására. A szabályozás kedvezően hatott a hivatalon belüli ügyviteli tevékenység összehangolására. Az ügyviteli munkatársak összesített teljesítési adatai 2002-ben: 48 145 (50 848) kimenő levél, amely 32 633 (34 860) intézkedést és 15 512 (15 988) jóváhagyást tartalmazott. (A zárójelben feltüntetett adatok a 2001. évre vonatkoznak.)

Tavaly elkészült a szabadalmi megsemmisítési eljárásokat *tartalmazó tanácsi ügyek adatbázisa*, amely felöleli az összes, megsemmisítési eljárást tartalmazó szabadalmi ügyet. A 212 ügy feldolgozásával mintegy 8000 adatnak az adatbázisba történő bevitelére és 1400, papírlapon lévő szövegoldal elektronikus, szövegében kereshető formába való áttételére került sor. Minden egyes megsemmisítési ügynél keresést lehet végezni a PIPACS-ban (Publikus Iparjogvédelmi Adatbázis Család) a rekord szerinti bibliográfiai adatok, a kivonatok, az igénypontok szövegében előforduló szavak, az adott ügyben lefolytatott megsemmisítési eljárás érdemi hivatali határozatai, bírósági végzései teljes szövegében előforduló szavak, a kérelmező által megjelölt jogalapok, az intézkedést hozó hatóság és az intézkedés típusa szerint. A korlátozással lezárult (addendás) ügyek esetében a megadáskori igénypontok mellett a korlátozott igénypontok is megjelennek. A különböző fórumokon született határozatokat ill. végzéseket színjelölések különböztetik meg egymástól, felhasználóbaráttá téve az adatbázist.

A Szabadalmi Együttműködési Szerződés keretén belül külön kiemelésre tarthat számot, hogy soha nem látott mértékben – kb. 25%-kal – nőtt azon magyar feltalálók és intézmények száma, akik és amelyek a külföldi oltalomszerzés reményében *a PCT rendszerén belül, átvevő hivatali* minőségében keresték meg a hivatalt és tettek külföldre irányuló szabadalmi bejelentéseket. Tavaly 178 ilyen nemzetközi szabadalmi bejelentést tettek a hazai feltalálók, míg a 2001. évben csak 153 ilyen típusú bejelentés érkezett. Ezen növekedés reális megítéléséhez az is hozzátartozik, hogy Magyarországnak az Európai Szabadalmi Egyezményhez 2003. január 1-jétől történt csatlakozásával a magyar egyéni bejelentők költségei – az eddig élvezett 75%-os kedvezmény elvesztésével – emelkednek, és ez is befolyásolhatta a magyar feltalálók nemzetközi szabadalmi bejelentésének 2002. évben történő benyújtását. A magyar feltalálók ilyen jellegű tudatos iparjogvédelmi tevékenysége többek között annak is köszönhető, hogy a hivatal 2002-ben időben tájékoztatta ügyfélkörét a Szabadalmi Együttműködési Szerződés és annak Végrehajtási Szabályzata módosításáról, várható változásairól.

A Jogi és Nemzetközi Főosztály feladatkörébe tartozó hatósági tevékenységek ellátása során 2002. évben 106 (103) megkeresésre válaszolt, 540 (698) határozatot hozott, 7 (2) kiállításra szóló elnöki közleményt állított össze és 69 (24) esetben fogadott és igazolt általános meghatalmazást.

Az iparjogvédelmi bírósági ügyek jellemző adatai

Szabadalom, használati, illetve ipari minta

A beérkezett megváltoztatási kérelmek száma: 97 (106), ebből szabadalom: 72 (62), használati minta: 13 (9), ipari minta: 12 (35).

A Fővárosi Bíróságra felterjesztett megváltoztatási kérelmek száma: 70 (54), ebből szabadalom: 46 (17), használati minta: 13 (3), ipari minta: 11 (34).

A saját hatáskörben elintéztett megváltoztatási kérelmek száma: 27 (52).

A Fővárosi Bíróságtól jogerős végzéssel visszaérkezett ügyek száma: 77 (58), ebből:

- a) megváltoztatási kérelem elutasítása: 54 (29),
- b) a hivatal határozatának megváltoztatása: 5 (4),
- c) a hivatal határozatának hatályon kívül helyezése, új eljárásra utasítás: 7 (9),
- d) az eljárás megszüntetése: 4 (8),
- e) a hivatal határozatának hatályon kívül helyezése, a kérelem áttétele a hivatalhoz: 7 (7).

Védjegy

A Fővárosi Bíróságra felterjesztett megváltoztatási kérelmek száma: 354 (291).

A Fővárosi Bíróságról jogerős végzéssel visszaérkezett ügyek száma: 247 (195), ebből:

- a) megváltoztatási kérelem elutasítása: 121 (7),
- b) a hivatal határozatának megváltoztatása: 46 (44),
- c) a hivatal határozatának hatályon kívül helyezése, új eljárásra utasítás: 15 (17),
- d) az eljárás megszüntetése: 22 (20),
- e) a hivatal határozatának hatályon kívül helyezése, a kérelem áttétele a hivatalhoz: 43 (34).

Tanácsi ügyekben 2002. évben 2 (5) nemleges megállapítási kérelem [ebből szabadalom: 1 (4), használati minta: 1 (-)] érkezett a hivatalhoz.

Megsemmisítési kérelem 15 (18) ügyben [ebből szabadalom: 6 (6), használati minta: 8 (10), ipari minta: 1 (2)] érkezett a hivatalhoz.

Leírás értelmezése iránti kérelem 1 ügyben érkezett a hivatalhoz.

A *Találmányi Szakértői Testülethez* 15 új ügy érkezett; a testület a tavalyi év folyamán 3 ügyet fejezett be.

Iparjogvédelmi szakértői engedély kiadására, illetve megújítására az év folyamán 6 esetben került sor.

Szabadalmi ügyvivői vizsgát hat jelölt tett le sikeresen, egy vizsga sikertelen volt. Az év folyamán ügyvivői vizsgára egy újabb személy jelentkezett.

A *Szerzői Jogi Szakértői Testülethez* az elmúlt évben 41 szakértői megkeresés érkezett, ami minimális emelkedést mutat a 2001. évi ügyszámhoz (39) képest. 2002. évben 36 ügyben készült szakvélemény (2001. évben 28 szakvélemény született). A testület több, 2000. és 2001. évi ügyben benyújtott pótkérdésre adott kiegészítő szakvéleményt, és jelentős volt az írásos szakvélemény mellőzésével nyújtott szóbeli (telefonos vagy személyes) tájékoztatás, szaktanácsadás is.

III. KÖZPONTI IPARJOGVÉDELMI ÉS SZERZŐI JOGI TÁJÉKOZTATÁSI ÉS OKTATÁSI TEVÉKENYSÉG

A) HATÓSÁGI PUBLIKÁCIÓS TEVÉKENYSÉG

A *Szabadalmi Közlöny és Védjegyértesítő*, a Magyar Szabadalmi Hivatal hivatalos lapja 2002-ben, 107. évfolyamában, 12 számban jelent meg. Előfizetőinek száma 2000-ben 250, 2001-ben 232, 2002-ben 200 volt. A kiadvány előfizetőinek folyamatos csökkenése a hivatal publikus iparjogvédelmi elektronikus adatbázisainak egyre szélesebb körben való elterjedését, használatát tükrözi. 2002-ben a közlöny összes terjedelme minden korábbi évfolyamnál nagyobb, 3639 oldalt tett ki, ezen belül a hatósági rovatok összes oldalszáma 3415, az irodalmi részé 224 volt. A nemzetközi dokumentumcsere és az oktatás igényeire is tekintettel a havi átlagpéldányszám mintegy 470 volt.

Az *Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle*, a Szabadalmi Közlöny és Védjegyértesítő mellékleteként hat alkalommal jelent meg az év folyamán. A hivatalnak e kiadványa szakmai körökben már második éve önálló lapként is keresetté vált. A szemle tartalmi szerkezetében 2002-ben nem történt változás, a publikált anyagok terjedelme és mennyisége folyamatos növekedést (20%) mutatott. Ezen belül a „Tanulmányok” rovat terjedelme csaknem megkétszereződött és elérte a teljes terjedelem 38%-át.

A hivatal *egyéb publikációs tevékenysége* 2002. évben a tervek szerint, a rendelkezésre bocsátott kéziratok függvényében történt. Az utánnomások folyamatosan készültek a belső és a külső nyomdáknak. A 2002. év folyamán, mindezeket túl 1330 db (2001. évi adat: 1659 db) szabadalmi leírás jelent meg nyomtatott ill. egyidejűleg elektronikus formában is. A szabadalmi leírások átlagos oldalszáma 14.

Az *Iparjogvédelmi kézikönyv* megjelentetésének előkészületei a Közgazdasági és Jogi Kiadóval történt egyeztetés alapján megtörténtek, az Európai Szabadalmi Egyezményhez történő 2003-as csatlakozásra való tekintettel.

A *digitális nyomda-technológia* 2002. első negyedévben került bevezetésre a hivatalban. A minden elemében új berendezésekből álló, irodai környezetben üzemeltethető digitális nyomda üzembe helyezését alapos szakértői vizsgálat, körültekintés előzte meg. Telepítésének fő célja az volt, hogy az MSZH hivatalos lapját, a rendszeresen megjelenő közlönnyt és szemlét korszerű gépparkkal, megbízható körülmények között a hivatal rövid határidővel tudja gyártani. A kialakított géppark alapegysége a két fekete-fehér és az egy színes, nagyteljesítményű nyomtató. A kötészeti berendezések, ragasztó-kötő gép, összehordó-irkafüző, elektromos vágógép valamint a fóliázó és lamináló gépek segítségével állíthatók elő a késztermékek. A jelentős beruházás a hozzáfűzött reményeket beváltotta. 2002-ben a hivatal két fő kiadványának rendszeres gyártása, rendkívül rövid gyártási idővel, zökkenőmentesen zajlott, továbbá számos igényes, színes kiadvány elkészítése tevődött át a hivatali digitális nyomdájába a korábban megbízott külső vállalkozóktól.

A digitális fénymásoló üzem beindulása a szerkesztőség munkáját jelentősen befolyásolta, a technikai lehetőségek, korlátok kiismerése után zökkenőmentessé vált az adatáramlás a szerkesztőség és a digitális fénymásoló között. Csökkentek az egyben megrendelt mennyiségek, az elektronikusan tárolt munkák utánrendelése gördülékenyebbé vált. A hivatal számára nyomott, mintegy 2,5 millió fekete-fehér oldal csaknem teljes egészében a belső, digitális nyomdában készült, a közel 250 ezer oldalnyi színes nyomat 80%-ának előállítását külső, hagyományos nyomda végezte.

B) IPARJOGVÉDELMI DOKUMENTÁCIÓ- ÉS INFORMÁCIÓSZOLGÁLTATÁS

Az ügyfelek igényeinek rugalmasabb kiszolgálása érdekében a Szabadalmi Tár papíralapú állományának egy szolgáltató helyre történő összevonásához szükséges előkészítő munkák megkezdődtek. A Szabadság téri hátravont tárban elhelyezett gyűjtemény átköltöztetése a Szabadalmi Tár Akadémia utcai raktáraiba megkezdődött és a 2003. év elején lezajlik.

A Szabadalmi Tárba látogató, műszaki szakirodalom iránt érdeklődők felhasználói szokásai az információtechnológiai fejlődés következtében jelentős változásokon mentek keresztül az elmúlt két-három évben.

E tendencia jellegzetességei:

- A hagyományos hordozójú dokumentumokban végzett téma szerinti keresés csak az elmúlt évben 26%-kal csökkent, ez a korábbi évek tendenciájának folytatódását jelzi.
- A kutatás napjainkra szinte teljesen az internetes forrásokra tevődött át. A 2002. év folyamán 15 500 alkalommal, 185 ezer oldalnyi dokumentum szolgáltatására került sor a Szabadalmi Tárban, ez a 2001. évihez képest 30%-os ugrást jelent az elektronikus szolgáltatásokban.
- A Szabadalmi Tárban az ügyfelek egyre nagyobb arányban igénylik az önálló számítógépes kutatást. Jelenleg kilenc önálló munkaállomás áll ügyfeleink rendelkezésére, kettővel több az előző évinél.
- Az optikai lemezes adatbázisok közül ugrásszerűen megnöttek az igények az Európai Szabadalmi Hivatal ESPACE ACCESS, illetve EP CD-ROM-os információforrásai iránt, az előbbi használata 46%-kal, utóbbié 57%-kal emelkedett.
- Ügyfeleink ismerik az Esp@cenet-et, Delphiont és igénylik a legkorszerűbb szabadalmi információforrások szolgáltatását.

Az újdonságkutatási jelentésekben feltárt, nem-szabadalmi dokumentumok könyvtárközi kölcsönzés útján való beszerzésére közel négyezer igény érkezett az Iparjogvédelmi Szakkönyvtárba. A szolgáltatott dokumentumok száma a 2001. évihez viszonyítva 70%-kal nőtt, az elmúlt négy év adatait tekintve pedig közel megháromszorozódott.

Nemzetközi felmérések is alátámasztják azt a tapasztalatot, hogy publikus elektronikus információforrásokból a nem-szabadalmi szakirodalom mindössze kb. 10%-ban hozzáférhető, túlnyomó része csak könyvtárközi kölcsönzés útján szerezhető be.

Bevezetése óta a PIPACS (Publikus Iparjogvédelmi Adatbázis Család) képezi az ügyfélszolgálati tájékoztató munka alapját. Az év második felében adatainak naprakészsége jelentősen javult, ez a nyilvános szolgáltatásokban is éreztette pozitív hatását az ügyfelek visszajelzései alapján.

A formatervezési mintaoltalmi szolgáltatás tervezett teljes körűvé bővítése és bevezetése a jelenleg fejlesztés alatt álló elektronikus adatbázis hálózaton belüli hozzáférhetővé válásának függvénye.

A Szabadalmi Tár, az Ügyfélszolgálat és az Iparjogvédelmi Szakkönyvtár együttműködését illetően a forgalmi és állományadatokat a komplex szolgáltatás népszerűségéről tanúskodnak. Az ügyfelek tájékozottak a legkorszerűbb szabadalmi információforrások létéről és használatáról. A tapasztalatok szerint lenne igény – akár térítési díj ellenében is – a hozzáadott értékes szabadalmi adatbázisokhoz való közvetlen hozzáférés lehetőségének megteremtésére is.

C) IPARJOGVÉDELMI KÉPZÉS

Szervezeti, jogi kérdések

Megtörtént a Magyar Szabadalmi Hivatal szakképzést folytató intézményként történő regisztrációja. A Fővárosi Munkaügyi Központ a 2002. január 9-én kelt, 01-0006-02 számú tanúsítványával nyilvántartásba vette az MSZH-t, mint közép- és felsőfokú iparjogvédelmi szakképzést folytató intézményt.

A hatályos jogszabályi előírásoknak megfelelően kidolgozta – és az újonnan indult tanfolyamunkon már alkalmazta a hivatal – az előírt hallgatói szerződéseket.

A felnőttképzésről szóló 2001. évi CI. törvény, a felnőttképzést folytató intézmények nyilvántartásba vételének részletes szabályairól szóló 48/2001. (XII.29.) OM rendelet, valamint a felnőttképzést folytató intézmények és felnőttképzési programok akkreditációjának részletes szabályairól szóló 91/2002. (IV.26.) Korm. rendeletben foglaltak szerint felkészült a Magyar Szabadalmi Hivatal az intézményi akkreditációs eljárás lefolytatására, illetve az MSZH által folytatott szakképzések akkreditációjára.

Képzési tevékenység, a képzési struktúra fejlesztése

A hivatal szervezésében a beszámolási időszakban mintegy 1000 óra megtartására került sor, melyen közel 1500 hallgató vett részt.

A BMGE-vel kötött együttműködési keretmegállapodás alapján:

- tovább folytatódtott a „Szabadalom–versenyelőny” c. távoktatási program, az előző évi tapasztalatok figyelembevételével részben módosított képzési metodika alapján;
- együttműködési megállapodást kötött a hivatal az innováció-menedzsment és technikatörténet tanszékkel, melynek keretében elsősorban a kutatás-fejlesztés iparjogvédelmi, szerzői jogi aspektusból történő közös vizsgálatát tűzte ki célul;
- a vállalati jog tanszékkel közösen előkészítésre került a „Szellemi tulajdon jogvédelme” c. tantárgy egyetemi akkreditációja. (A Gazdaság- és Társadalomtudományi Karon az akkreditáció megtörtént.)

A Nyugat-Magyarországi Egyetem Faipari Mérnöki Karával fennálló együttműködési megállapodás alapján a 2002/2003. tanév első félévétől kezdődően önálló tantárgyként bevezetésre került a „Szellemi tulajdon jogvédelme” c. tárgy.

Együttműködési megállapodást kötött az MSZH a Tessedik Sámuel Főiskolával. A munkaterv szerint a 2002/2003. tanév első félévében kihelyezett középfokú iparjogvédelmi képzést tartott a hivatal a mezőtúri Mezőgazdasági Főiskolai Karon.

Együttműködési megállapodás jött létre a Miskolci Egyetemmel, melynek keretében a műszaki karokon „A szellemi tulajdon jogvédelme” c. tárgy kötelezően választható a 2002/2003. tanév második félévétől kezdődően. Az egyetem Állam- és Jogtudományi Karán az iparjogvédelmi képzésben a hivatal szakemberei óraadóként vesznek részt, a kar által meghatározott témakörökben. Megállapodás született a távoktatási csomag közös felhasználásának, esetleges továbbfejlesztésének vizsgálatára is.

A Pázmány Péter Katolikus Egyetem Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola a 2002/2003. tanév második félévében 10 órás képzési programot indít a hivatal közreműködésével a szellemi tulajdon védelmével kapcsolatos jogalkotási, illetve jogalkalmazási gyakorlati tapasztalatok tárgykörében. Két alkalommal a hallgatók a Szabadalmi Társaságban végeznek kutatási gyakorlatokat.

Az iparjogvédelem alapjainak megismerésére, az egyetemi hallgatók tudásának bővítése érdekében a Magyar Szabadalmi Hivatal pályázaton elnyerhető egyedi hallgatói ösztöndíjat

létesített diplomamunka készítésre, illetve támogatására a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen, a Nyugat-Magyarországi Egyetem Faipari Mérnöki Karán, a Magyar Iparművészeti Egyetemen, a Tessedik Sámuel Főiskolán. A 24 pályázó közül 17 hallgató teljesítette a pályázati kiírásban rögzített követelményeket. (Részt vettek a hivatal által szervezett 20 órás céltanfolyamon, diplomamunkájukhoz kapcsolódó, legalább 8-10 oldalas dolgozatban vizsgálták meg az adott témakör iparjogvédelmi hátterét, illetve a jogszerzés lehetőségét hazai és nemzetközi vonatkozásban.)

A Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem Közgazdasági Továbbképző Intézetével közös képzési program keretében létrejött a feltétele az iparjogvédelmi ismeretek posztgraduális formában történő oktatásának.

Elkészült az MSZH által létrehozandó Nemzetközi Regionális Képzési Központ nyitókonceptiója, valamint az MSZH távoktatási formában történő képzési tevékenységének továbbfejlesztésére vonatkozó javaslat is.

Nemzetközi kapcsolatok, szakmai rendezvények

A WIPO Worldwide Academy igazgatója, *Mpazi Sinjela* 2002. május 29–30-án tett látogatást a hivatalban. A kétnapos program során tájékozódott az MSZH képzési tevékenységéről, illetve ismertette a WIPO WWA tevékenységének főbb vonásait, valamint a kétoldalú megbeszéléseken körvonalazódtak a további együttműködések lehetséges területei. A találkozón mindkét fél részéről megerősítést nyert, hogy a partneri kapcsolat kialakítására adottak a feltételek. A WWA igazgatója átadta az erre vonatkozó szerződés tervezetét, melynek ünnepélyes aláírására, *Kamil Idris*, a WIPO főigazgatója tervezett hivatalos látogatása alkalmával kerülhet sor 2003-ban.

Az év során a BMGE ergonómia és pszichológia tanszékének munkatársai és hallgatói prezentációt tartottak az MSZH honlapjának, a hivatal felkérése alapján végzett, ergonómiai szempontú vizsgálatáról. A találkozó során a tanszék munkatársai és a hivatal tutorai közösen értékelték a „Szabadalom–versenyelőny” c. távoktatási program második kurzusának tapasztalatait.

A BMGE innováció-menedzsment és technikatörténet tanszék vezetője „Az Európai Unió kutatáspolitikája az 5. és 6. keretprogram tükrében” címmel, az innováció-menedzsment és technikatörténet tanszékkal közös rendezvény keretében pedig a Szerzői Jogi Szakértő Testület elnöke, valamint a BMGE egyetemi docense az internet szerzői jogi kérdéseiről tartott előadást.

IV. IPARJOGVÉDELMI INFORMATIKAI FEJLESZTÉS ÉS ÜZEMELTETÉS

A) A HIVATALI TEVÉKENYSÉG SZÁMÍTÁSTECHNIKAI TÁMOGATÁSA

Tavaly befejeződött a hivatali informatikai biztonságpolitika alapjainak részletes kimunkálása, a jelenleg alkalmazott platformok, operációs rendszerek megbízhatóságának, szerepkörének stratégiai felülvizsgálata ill. bővítése a jövőbeni fejlesztési tendenciák meghatározása érdekében, és az SAP rendszer beüzemelése is megtörtént.

Az új hivatali munkaszervezet, a Magyar Formatervezési Tanács Irodája igényeinek megfelelően a formatervezési pályázatokat támogató programcsomag belső kapacitás felhasználásával készült el. A hivatal ugyancsak elvégezte a digitális nyomda üzembe helyezéséhez szükséges számítógépes, valamint a kommunikációs-hálózat fejlesztéséhez szükséges kapacitás-bővítéseket.

A hivatali biztonságpolitika

A 2000-ben lezárt informatikai audit javaslatainak megfelelően 2001-2002 fordulóján az MSZH megbízást adott informatikai rendszere sérülékenységeinek vizsgálatára. A felmérést követően a hivatal informatikai infrastruktúráját felügyelő védelmi rendszeren a szükséges modernizálásokat, beállításokat elvégeztette, az Internet használatát szabályozó eszköz telepítésével egyidejűleg. A 2002 őszen elvégzett utóvizsgálat további biztonságtechnikai lépések szükségességét mutatta ki. Időszerűvé vált a tűzfalrendszer szoftverének frissítése és szabályrendszerének újratervezése (szigorítása). A munkálatok befejezése 2003. első negyedében várható.

A hivatal jelentősen modernizálta és funkcióiban bővítette a vírusvédelmi rendszerét. Az intézkedések sikeréhez a rendelkezésre álló modern felhasználói géppark is hozzájárult.

A hivatali szerteágazó szolgáltatásokat használ számítástechnikai hálózatán, és ezért fokozottan érzékeny a hálózati üzemzavarokra. A kiesések csökkentése érdekében az egyes részrendszerekre támogatási szerződések vannak érvényben. Miközben a hivatal munkatársai sikeresen oldottak meg üzemképesség-javító feladatokat, a hálózati üzemzavarok elemzése rámutatott arra, hogy e szerződéses rendszert ki kell egészíteni hálózati szoftverünk konszolidációjával és folyamatos támogatásával. Az erre vonatkozó szerződéseket az év végén a hivatal megkötötte, teljesítésük 2003-ban kezdődik.

Az alkalmazott platformok, operációs rendszerek megbízhatóságának, szerepkörének stratégiai felülvizsgálata

A magas szintű, zavarmentes üzemeltetés iránti igény megköveteli az alkalmazott informatikai technológiák kritikus vizsgálatát és a számításba vehető új lehetőségek felmérését a jövőbeni fejlesztési tendenciák meghatározása érdekében. 2002 augusztusában a hivatal megbízást adott jelenlegi informatikai infrastruktúrájának felmérésére és korszerűsítési javaslat megtételére. A megbízásnak megfelelően elkészült egy radikális váltásra vonatkozó megvalósíthatósági tanulmány, amely egyúttal rávilágított az üzemeltetés javítást igénylő pontjaira is. E javaslatok értelmében tett intézkedések hatására a hálózati üzemképesség határozottan javult a harmadik negyedévtől.

A kommunikációs kapacitás-bővítés lehetőségei

A hivatal internet-kapcsolata egy 512 kb/s kapacitású menedzselt bérelt vonalon, valamint egy 128 kb/s ISDN-vonalon bonyolódik. Belülről nem végez a hivatal tartalomszolgáltatást. Az egyik internet-szolgáltatóval a hivatal megállapodott a menedzselt bérelt vonal lecseréléséről ADSL-vonalra. Ennek értelmében az adatletöltésére 1626 kb/s, míg a kimenő forgalomra 416 kb/s kapacitás áll rendelkezésre. A vonal kiépítésére novemberben, míg egy kísérleti üzemre decemberben került sor, a tűzfalba való konfigurálás 2003 elején valósul meg. A hivatal megrendelt egy további, 2 Mb/s menedzselt bérelt vonalat az európai szabadalmi hivatali kapcsolatok céljára, és az esetleges kimenő adatszolgáltatásra.

Elektronikus adatállomány tárolásának korszerűsítése

A 2002. év elején beszerzett és üzembe helyezett SAN tároló rendszer a korszerű informatikai rendszerek egyik legfontosabb láncszeme. A SAN-technológia bevezetése lehetővé tette az SAP-rendszerünk által használt adatok tárolását. A III.-IV. negyedévben a nagy tömegű, kiegészítő és származtatott hatósági adatot kezelő szerverek adatai kerültek át a lemezterület bővítése után. A hatósági adatok teljes köre és a felhasználói könyvtárak 2003-ban költöznek.

A központi tárolással szükségessé válik az adatok központi mentését és archiválását érintő technológia kidolgozása is.

Az Egységes Nyilvántartási Rendszer futtató felülete

A hatósági Egységes Nyilvántartási Rendszer (ENYV) a hivatal saját fejlesztése. Az adatbázis szoftververzió-váltása időszzerűvé tette az ENYV futtató felületének, valamint az adatbázis-kezelőnek a verzióváltását.

A verzióváltáshoz a hivatal előkészítette az ENYV-batch folyamatainak optimalizálását, áttekintette az üzemviteli-fejlesztési adminisztrációs kérdéseket a felelős hivatali munkamegosztás kialakítása érdekében.

A hivatal intézkedéseket tett az adatminőség biztosítása, különösen az adatjavítások kezelésének ügyvitelben szabályozott kidolgozása érdekében. A rendszer dokumentálásának támogatására szolgáló programmodult a hivatal kifejlesztette. 2002 végén folyamatban volt a dokumentáció on-line help jellegű felépítése, és a megjelenítést szolgáló modul kifejlesztése.

A levelezési rendszer Word-ben működő moduljának verzióváltását a hivatal előkészítette, illetve egyes esetekben az új verziót működésbe állította.

Az SAP rendszer üzemeltetési és mentési rendjének kialakítása,

a „helpdesk” szolgálat megszervezése, a számítástechnikai személyzet képzése

Az SAP hivatali moduljainak éles rendszere 2002. év elején sikeresen üzembehelyezésre került. Az SAP-rendszert üzemeltető munkatársak a bevezetést végző cég szakembereinek támogatása mellett végezték feladataikat. Az év során jelentősebb üzemzavar nem volt. A mentési rend és az üzemeltetési rend leírását a hivatal munkatársai elkészítették. Rendszer-gazdáink Oracle, Win2000 és UNIX rendszermérnöki tanfolyamon vettek részt.

Az SAP-helpdesk a hivatali helpdesk tevékenységbe sikeresen integrálódott, a helpdesk második szakértői szintje kiépült.

Az év során problémát jelentett, hogy a szervezeti változások és kilépések következtében a korábban kiképzett SAP informatikai modulgazdák már nem álltak rendelkezésre. A pénzügyi, a logisztikai és a humán erőforrás modulgazdákat újra ki kellett jelölni, illetve a munkaterheléskor erre is tekintettel kellett lenni. Az év végére a létszámprobléma megoldódott, a hatékony munkavégzéshez további ismeretek elsajátítására van szükség 2003 első félévében.

B) INFORMATIKAI TERMÉK- ÉS SZOLGÁLTATÁSFEJLESZTÉS

Intranet

Az intranet oldalait figyelő *számláló átlagosan napi 305* találatot regisztrált. Természetesen figyelembe kell vennünk, hogy a hivatalban dolgozók webes kezdőoldala egyben az intranet nyitóoldala is.

A hivatal munkatársainak napi tevékenységétől – mind szakmai területen, mind közérdekű hivatali információszerzés területén – mára már elválaszthatatlanná vált az intranet használata.

Legkeresettebb szolgáltatásai között a *Ki kicsoda?*, az *Alapdokumentumok* (eseménynaptár, emlékeztetők, jelentések stb.), a *Hírek* és az *Oktatás* oldalai említhetők.

A 3.4 GB éves forgalom jelentős részét a letölthető fájlok (dokumentumok különböző formátumokban) teszik ki.

Elkészült a *Fórum* rovat, amelyet felhasználóink májusban vehettek birtokba.

Megtörtént az Eseménynaptár adatbázisból történő működésének előkészítése és a 2002-es események adatrögzítése. Így lehetővé vált az *Eseménynaptár* és a jelentések „központi” adminisztrálása.

PIPACS

A Publikus Iparjogvédelmi Adatbáziscsalád - egységes rendszerbe integrálva az összes iparjogvédelmi oltalmi forma adatait – egyre szélesebb körben elismert és használt adatbázis. A negyedévenként frissített DVD-s előfizethető változat és a hivatali munkatársak által már közel két éve használt intranetes változat mellett az utolsó negyedévben internetes elérést biztosított a hivatal a külső felhasználók részére. Az adatbázis nemcsak kiváló integrált keresőeszközként szolgál, hanem, célzott kereséssel betöltheti az elektronikus közlöny, az elektronikus lajstromok szerepét is, színes ábrákkal, jellemző szövegrészekkel (szabadalmi kivonatok magyar, angol nyelven, igénypontok, védjegy áruosztályok stb.) emellett, mintegy negyvenezer teljes szövegű szabadalmi leírás „pdf”-változatát kínálja megtekintésre, nyomtatásra.

A PIPACS adatbázis alapján az összes oltalmi forma adatai felmérésre kerültek. A következő áttekintő táblák iparjogvédelmi jogintézményenként adnak számot az elektronikus adatvagyonnal való „lefedettség” aktuális állapotáról.

Szabadalom

	Bibliográfia	Kivonat		Igény- pontok	Jellemző ábra	Megadott szabadalmi leírás	errata	addenda
		<i>közzétett</i>	<i>megadott</i>					
Nemzeti úton benyújtott bejelentés	1896 –	1971 –	1971 –	1992 –	1971 –	1980 –	2000 –	1970 –
PCT – nemzeti	1980 –	1985 –	1980 –	1980 –	1980 –			
Átmeneti oltalom	Állandó bejelentési dátum: 1994.07.01.; 752 szaba- dalom adatai	–	1994 –	1994 –	–			
Fájl- formátum	ASCII	MS Word™ dokumen- tumok		jpg, gif	Bacon	–		
					pdf			
					html 2001 –			

Használati mintaoltalom

	Bibliográfia	Főigénypont	Jellemző ábra	Megadott használati minta leírás	Érvényesség
Hazai bejelentések	1992 –	1992 –	1992 –	nem került kinyomtatásra (csak faksimile)	+

Formatervezési mintaoltalom

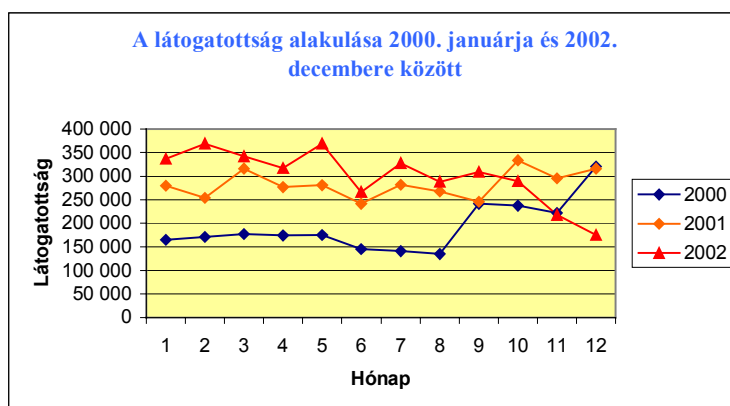
	Bibliográfia	Ábrák	Érvényesség
Nemzeti bejelentések	1979 –	1979 –	+
Nemzetközi bejelentések (a Hágai Szerződés alapján)	1985 –	1985 –	+

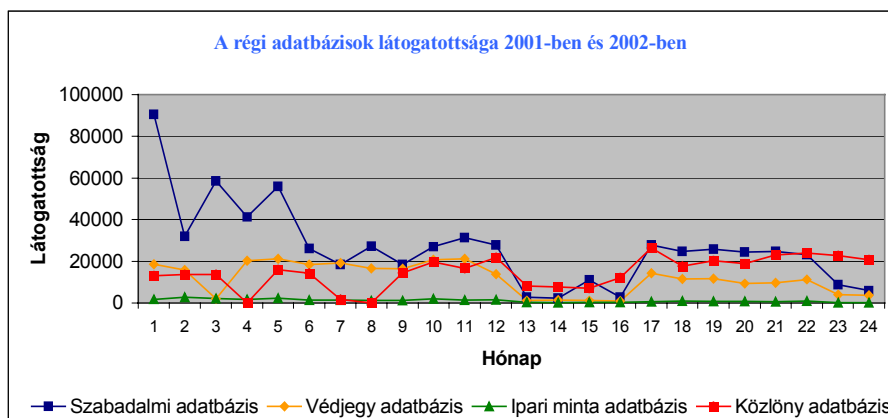
Védjegyvoltalom

	Bibliográfia	Ábrák	Áruk- és szolgáltatások jegyzéke	Érvényesség
Nemzeti bejelentések	1990 –	1969–1989 nem teljes, 1990-től teljes	1969-től, nem teljes	+
Nemzetközi bejelentések (a Madridi Szerződés és a Madridi Protokoll alapján)	1947 –	1947 –	angol és/vagy francia nyelven	+
Földrajzi árujelzők	1997 –	1997 –	terméklista	+

Internet honlap

A 2002. első félév látogatottsági értékei nőttek, de nem olyan mértékben, mint 2000 és 2001 között. A növekedési ütem csökkenése annak tudható be, hogy a korábbi önálló adatbázisok (Hunpatéka *Online*, Védjegy adatbázis és Ipari minta adatbázis) januártól már nem kerültek frissítésre és április végén le is kerültek az adatbázis főoldaláról, valamint a térképéről. Az adatbázis főoldalon már csak a PIPACS magyar iparjogvédelmi adatbázis és a Közlöny adatbázis szerepel. A Közlöny adatbázisnak a létjogosultságát az adja, hogy archívumszerűen a korábbi közlönyszámok állapotait mutatják, ellentétben a PIPACS adatbázissal, amely mindig a legfrissebb állapotot jeleníti meg. Szeptembertől az értékek meredeken csökkentek, ugyanis ekkor a korábbi adatbázisok URL címei is átirányításra kerültek a PIPACS-ra. Ekkor mindazok, akik könyvjelző, vagy más közvetlen ugrópontokon keresztül érték el a régi adatbázisokat már csak a PIPACS-ot érhették el. A fent említett változások miatt a 2002. évben a látogatottság éves átlagban 300 ezer volt, igen jelentős szórással.





A látogatók által leggyakrabban használt oldalak: osztályozási rendszerek > jogszabályok > adatbázis főoldal és azon belül a Közlöny > Szemle > Feltalálók oldalai > Szabadalmi Tár

Egyéb elektronikus adatszolgáltatások

A hivatal a 2000-ben bevezetett adatszolgáltatást továbbra is folytatja az Európai Szabadalmi Hivatal által karbantartott, a kontinens kis- és középvállalkozásait célzó **Esp@cenet** adatbázis számára havonta, a nemzeti publikálási rendnek megfelelő szabadalmi közzétételi és megadási adatok, valamint teljes szövegű szabadalmi leírások tekintetében. Az **Esp@cenet** bázisul az EPIDOS INPADOC - hosszú múltra visszatekintő - adatbázis szolgál, ahová a magyar szabadalmi és használati minta adatokat hivatalunk is évtizedek óta küldi.

A hivatal az év első felében csatlakozott a Belső Piaci Harmonizációs Hivatal által koordinált **TAIEX** (Technical Assistance Information EXchange Office) nemzetközi projektjéhez, amelynek célja egy új, internetes technológiákra épülő (Java, XML) védjegyadatbázis és felhasználói felület kialakítása. Az integrációs munkálatokat követően, a hivatal havi rendszerességgel küldi a nemzetközi adatbázis számára az xml-specifikációnak megfelelő védjegy adatokat.

Az MSZH és a belgiumi központú **Compu-Mark** kereskedelmi szolgáltató világcég közötti szerződés alapján, a hivatal 2001 januárjától havi rendszerességgel folyamatosan szolgáltatja a védjegyadatokat a Compu-Mark cég részére. 2002-ben mintegy 5984 védjegybejelentési adatközlést, 4601 lajstromozást és 5800 vegyes közleményt (pl. oltalom megújítása, jogutódlás stb.) küldött a hivatal a szolgáltató cég részére.

Az **ESPACE-PRECES** CD-termék gyártása a nyolc közép-kelet-európai társhivatal közötti, az év végén megújított szerződés feltételeinek megfelelően zökkenőmentesen folyik. 2002-ben 13 kötet **ESPACE-PRECES** és 2 kötet **ACCESS-PRECES** CD-n jelentették meg a hivatalok szabadalmi leírásaikat.

Két további hivatal, a jugoszláv és a horvát hivatal jelezte szándékát, hogy csatlakozni kívánnak a konzorciumhoz. Az új társhivatalok adatszolgáltatása várhatóan már 2003. első negyedévében elkezdődhet.

A **TRACES-CD**, hat közép-kelet-európai hivatal védjegy adatbázisának gyártása a GTI-TM gyártószoftver-licenszszerződés hiányában a 2/2002 kötet kiadását követően leállt; újraindítása 2003 elején válik lehetségessé. Az **UPOVROM** nemzetközi növényfajta oltalmakat kutathatóan összegyűjtő CD-adatbázis iránti általános szakmai igény indokoltan segíthet fenntartani a hazai szerepvállalást a genfi székhelyű világszervezet kiadói programjában.

V. AZ IPARJOGVÉDELMI ÉS SZERZŐI JOGI KULTÚRA FEJLESZTÉSE, ÜGYFÉLSZOLGÁLAT

A) ÜGYFÉLSZOLGÁLATI TEVÉKENYSÉG

Az osztály élére 2002. szeptemberétől került vezető, akinek feladata az Ügyfélszolgálati Osztály és a szerkesztőség munkájának irányítása és működésének segítése. Ugyancsak 2002-ben alakította ki a hivatal az iparjogvédelmi ügyfélszolgálatra vonatkozó középtávú továbbfejlesztésének koncepcióját is.

Az első működési időszak tapasztalata az volt, hogy az iparjogvédelmi oltalmi formák közül a legnagyobb érdeklődés a védjegy iránt mutatkozott, ami 2002-ben sem változott.

Az ügyfélszolgálat kiadványai

2002 szeptemberében *tájékoztató füzet* jelent meg annak érdekében, hogy az MSZH ügyfeleinek segítséget adjon abban, hogy milyen kérdésekben fordulhatnak a hivatalhoz. Tavaly decemberben kétoldalas tájékoztatóanyagot jelentetett meg a hivatal azokról a változásokról, amelyek Magyarországnak az Európai Szabadalmi Egyezményhez való csatlakozásból adódnak. Így lehetővé vált naprakész ismeretek közvetítése a hivatal ügyfelei részére a „Magyarország 2003. január 1-jén csatlakozik az Európai Szabadalmi Egyezményhez” és „A Nemzetközi Szabadalmi Együtműködési Szerződéssel (PCT) kapcsolatos 2003. január 1-jén hatályba lépő változások” című anyagokkal.

Az ügyfélforgalom tapasztalatai

A szerteágazó érdeklődési területű ügyfélkör a szakmai munkán túl nagyon sok türelmet és empátiát igénylő feladatot jelent a hivatal számára, kiszolgálásuk is összetett, egyénekre szabott feladat.

A hivatal ingyenesen hívható telefonos zöldszáma (06-80-345-678) maximális kihasználtsággal működik. Az ennek útján kapott útbaigazítás után az érdeklődők jelentős része személyesen is megjelent további kérdésekkel a hivatal ügyfélszolgálatánál és a Szabadalmi Tárbán.

Ügyfélszolgálati tájékoztatás – 2002

Tájékoztatási terület	1 Telefonos	2 Személyes	3 Fax, Levél	4 E-mail	5 Betekintés aktába	1+2+3+4+5 Összesítés	Tájékoztatás adatbázisból /téma
Általános tájékoztatás	1.452	1.160	162	67	2	2843	233
Szabadalom	988	1.098	54	77	111	2.328	816
Használati minta	225	507				732	355
Ipari minta	248	446				694	294
Védjegy	4.338	5.157	264	76	38	9.873	5.736
Földrajzi árujelző	34	120				154	20
Szerzői jog	177	300		7		484	1
Összesítés	7.462	8.788	480	227	151	17.108	7.455

A különböző tájékoztatási területek és formák összességét tekintve a forgalom mintegy 7%-os növekedést mutatott az előző évi adatokhoz viszonyítva, azaz a megkeresések száma 2002-ben elérte a 17 ezret. Szembetűnő a személyes látogatások számának növekedése, ami kb. 40%-kal haladta meg az előző évi adatokat és csaknem elérte a nyolcezret. Ez nem csupán az iparjogvédelmi és szerzői jogi kérdések iránti érdeklődés erősödését mutatja, hanem azt is, hogy az ügyfelek a különböző elektronikus tájékoztatási formák megléte ellenére is a személyes tanácsadást igénylik elsősorban.

Az ügyfélszolgálat intenzívebbé váló tevékenysége is ezt a tendenciát támasztja alá, az újjászervezett szolgáltatás beváltotta a hozzáfűzött reményeket, mind az azóta itt megfordult ügyfelek számát, mind a teljes körű szolgáltatásokat tekintve.

A tájékoztatásban fontos segédeszköz *az internet, az MSZH honlapja is*. Az ügyfelek a honlap folyamatos frissítését igénylik, ahol többek között elérhető a Tájékoztató füzet internetre átdolgozott változata.

Az ügyfél- és olvasóforgalom tartalmi és igénybevételi elemzése, statisztikai feldolgozása tükrében szembeötlő, hogy az iparjogvédelmi oltalmi formákon kívül jelentősen megnőtt az érdeklődés a szerzői jogra vonatkozó kérdések iránt. Míg 2001-ben 160 fő telefonos és 85 fő személyes látogató, addig 2002-ben már 177 telefonos és 300 személyes megkeresés volt ebben a témakörben. A számok tükrében hasonló a tapasztalat a földrajzi árujelzők vonatkozásában is.

B) PROMÓCIÓ

Kapcsolattartás a partnerintézményekkel

Hivatalunk az év során az alábbi intézményekkel, szervezetekkel működött együtt – az oktatási, képzési területeken kívül – szerződés alapján, vagy eseti jelleggel:

Szakmai együttműködések

- Magyar Feltalálók Egyesülete
- Magyar Innovációs Szövetség
- Magyar Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Egyesület
- Magyar Iparművészeti Egyetem
- Magyar Képzőművészek és Iparművészek Társasága
- Magyar Természettudományi Társulat
- Magyar Tudományos Akadémia
- Magyar Tudománytörténeti Intézet
- Magyar Védjegy Egyesület
- Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége
- Novofer Alapítvány

Ismeretterjesztési együttműködések

- Budapesti Sajtóklub
- Csodák Palotája Kht.
- Eötvös Loránd Fizikai Társulat
- Jedlik Ányos Társaság
- Kutató Diákokért Alapítvány
- Magyar Fotográfiai Múzeum
- Országos Műszaki Múzeum

Szakmai kommunikációs megállapodások

- Duna Televízió – Solart Produceri Iroda
- Magyar Televízió – Delta Szerkesztőség
- MM – Műszaki Magazin
- Petőfi Rádó – Gordiusz Magazin
- Technika Műszaki Szemle
- Természet Világa / Természettudományi Közlöny
- Tudományos Újságírók Klubja

A MTESZ–MSZH együttműködés

A három évre szóló, 2003 végéig érvényes együttműködési megállapodást évente megújítandó munkaterv egészíti ki. Ez utóbbi a döntően szakmai tájékoztatási tevékenység tartalmát a következő négy pontban foglalja össze:

- ügyfélszolgálati tevékenység;
- kapcsolatfelvétel, kapcsolattartás;
- rendezvények;
- középfokú iparjogvédelmi oktatás.

A regionális ügyfélszolgálatoknak az új ügyfelek feltárásával kapcsolatos tevékenysége megélénkült, 2002-ben a teleházakat célozta meg a hivatal.

Ugyancsak az MSZH kezdeményezésére 2002-ben új folyamat indult meg: a határokon átnyúló regionális együttműködés, tapasztalatcsere kialakítása. Ennek kezdeteit jelentheti a közös magyar–román iparjogvédelmi-ügyfélszolgálati találkozó Nagyváradon.

Az Osztrák Szabadalmi Hivatallal együttműködve került sor 2002-ben a borvédjegyekkel foglalkozó, négy osztrák és négy magyar városban megvalósult kiállítás-sorozat megrendezésére, a különösen aktív győri ügyfélszolgálat támogatásával. A kezdeményezést átvette a miskolci ügyfélszolgálat is, 2003-ban hasonló kiállítás-sorozat rendezését tervezik.

A hivatal munkatársai az egyes régiókban éves terv alapján tesznek látogatást, melyek tevékenysége e mellett a havonta küldött jelentések alapján értékelhető. Az egyes régiókban egy-egy ún. főközpont működik, amelyek 2000-től „alközpontokkal” egészültek ki. A változó színvonalon működő központok közül kiemelkedően sikeres a *Békéscsabán* létrehozott iparjogvédelmi tájékoztató központ, amely *Szeged* vonzáskörzetére is kiterjeszti tevékenységét.

A regionális ügyfélszolgálati hálózat több szempontból nagy jelentőségű a hivatal számára (Budapest-központúság ellensúlyozása, európai uniós célkitűzések, az Európai Szabadalmi Szervezet tagországainak gyakorlata stb.). A MTESZ „Tudomány és Technika Háza”, – mint kihelyezett pontokon –, keresztül az MSZH el tud jutni a vidéki célcsoportokhoz (ipari parkok, falugazdász hálózat, könyvtárak, Teleház Szövetség stb.). Sok esetben a rendezvények szervezésében is komoly hozzájárulást jelentenek a regionális ügyfélszolgálatok. A következő megállapodásban, illetve új hálózati partnerek megnyerésével szükséges a hatékony, európai normáknak megfelelő hálózati szolgáltatás kereteit megalkotni.

Belföldi iparjogvédelmi kiállítások

Magyarregula 2002 (február 19–22.). Az EPO meghívása alapján első ízben vett részt itthon a hivatal az EPO standján, meghívott információszoigálatatónként a Körcsarnokban rendezett nemzetközi szakmai kiállításon.

Lakástrend és Design (március 7–10.). A Múcsarnokban rendezett kiállítás szervezője az *Ambienta Kft*, médiatámogatója az *Átrium* magazin volt. Az ötödik alkalommal megrendezett kiállítás 18 ezer látogatót vonzott, mely magasan felülmúlta a korábbi év 12 ezres létszámát.

Aktualizált mobil installációval, számítógépekkel, internetes hozzáféréssel, információs anyagokkal, kiemelten formatervezési és védjegyoltalom tárgy körben álltunk az érdeklődők rendelkezésére.

Design Szalon 2002 (február 28–március 3.). A Millenáris Parkban rendezett kiállítást az Octogon architecture & design magazin és a Partner's 2000 Kft. A hivatal munkatársai számítógépes munkaállomásokkal, internetes hozzáféréssel, a témakörhöz kapcsolódó információs anyagokkal, tanácsadással álltak az érdeklődők rendelkezésére, elsősorban formatervezési mintaoltalmi és védjegyoltalmi kérdésekben.

Genius 2002 – nemzetközi találmányi kiállítás (április 5–7.). A hivatal a nagy érdeklődéssel kísért kiállításon információs standdal, információs anyagokkal, a PIPACS adatbázishoz számítógépes hozzáféréssel állt a szép számú érdeklődő rendelkezésére. Ezen kívül főleg védjegy és szerzői jogi témákban adtak felvilágosítást a hivatal munkatársai. A hivatal célkitűzései alapján a részvétel a továbbiakban is indokolt.

Industria 2002 Szakkiállítás (május 28–31.). A hivatal információs standdal, számítógépekkel, internetes szolgáltatással, információs anyagokkal állt az érdeklődők rendelkezésére. Napi átlagban ezáltal 70–75 látogató jutott alapvető információkhoz.

EARMA (European Association for Research Managers and Administrators) (június 14–15.) Első ízben vett részt ezen a hazai nemzetközi konferencián és kiállításon a hivatal, melyet az MTA közreműködésével és székházában rendeztek meg. Ebből az alkalomból aktualizált angol nyelvű poszter készült a PIPACS adatbázisról.

Innofórum 2002 X. Hazai Szellemi Termék Börze (június 12–13.). A kiállítást új helyszínen, a Millenáris Parkban rendezték. Napi átlagban 25–30 érdeklődő fordult információért a hivatal képviselőihez, a külföldi szabadalmaztatás, védjegy, szerzői jog témában érdeklődtek a legtöbben. A PIPACS nagy sikert aratott a fiatalok körében is.

Osztrák–magyar közös borvédjegy vándorkiállítás. Az ausztriai megnyitó Eisenstadtban a hazai pedig Győrött zajlott (április 25-én ill. május 2-án). A kiállítás további állomásai Magyarországon Sopron, Szombathely és Pannonhalma, Ausztriában Neusiedl am See, Oberpullendorf és Oberwart voltak.

Szyksznian Wanda kiállítása (október 10–29.) A Tudomány–Technika–Művészet sorozat keretében a Ferenczy Noémi-díjas grafikusművész papírszobraiból és grafikai lapjaiból rendezett kiállítást a hivatal. A Vincze László papírmerítő mester által készített papírból alkotott szobrok és grafikai lapok élénk érdeklődést és tetszést arattak a látogatók között. A kiállítás-hoz rendezett, a hivatalhoz igényes kivitelű meghívó és kísérő füzet készült.

Bútorvilág 2002 szakkiállítás (november 6–10.). A tizenegyedik alkalommal, a Budapesti Vásárcsopontban megrendezett kiállításon a hivatal a szervező KG HomeArt Kft. meghívására vett részt. A szakmai és laikus közönség egyaránt érdeklődött ill. kapott tájékoztatást mind a védjegy, mind a formatervezési minta oltalmi témákban. Annak ellenére, hogy részvételünk sikeres volt (több potenciális bejelentőt nyertünk), a kiállítás általános színvonala és célcsoportja (elsősorban az alacsony árú tömegcikkeket kereső nagyközönség), más formájú kapcsolatépítést igényel.

Foodapest 2002 Nemzetközi élelmiszer, ital és élelmiszer-gépipari szakkiállítás (november 26–29.). A Budapesti Vásárcsopont területén tartott kiállításon bemutatkozott a teljes magyar élelmiszeripari ágazat, az italgártás és élelmiszer-gépgyártás, valamint a csomagolóipar.

A kiállítás kiemelt témája volt az élelmiszerbiztonság, az EU jogharmonizációs követelmények, a kereskedelemtechnika, az élelmiszermarketing. Az érintett szakmai területek képviselőivel tartott konzultáció alapján az az álláspont körvonalazódott, hogy *minden jelentős oltalmi forma megjelenítése, közvetítése indokolt.* Ebben a körben *kiemelt jelentőségre tett szert a földrajzi árujelző ismertetése*, melyhez aktualizált információs anyag készült.

Látogatottságunk igen magas volt. A kiállítók közül sokan felkeresték standunkat részben régebbi bejelentéseik, részben újabb bejelentésük ügyében. A kiállításához kapcsolódó Hagyományok – Ízek – Régiók c. konferencia programját is gazdagította hivatali hozzájárulás.

Rendezvények

A Jedlik Anyos-díj átadása (március 11.). A hivatal konferenciatermében a szokott színvonalon került megrendezésre a díjátadási ünnepség. A díjat 2002-ben *Kovári György* építőmérnök, az Advopatent Szabadalmi és Védjegyiroda szabadalmi ügyvivője, *dr. Mátyus Péter* egyetemi tanár, a Semmelweis Egyetem Gyógyszerésztudományi Kar Szerves Vegytani Intézetének igazgatója, *Pfeifer Ferencné* okl. könyvtáros, az MSZH Iparjogvédelmi Tájékoztatási és Oktatási Központ igazgatója, *dr. Váradi János* gépészmérnök, a Szent István Egyetem ny. tanszékvezető egyetemi tanára, és *dr. Vida Sándor* professzor, a Danubia Szabadalmi és Védjegyiroda jogtanácsosa vehette át. Honoris causa elismerésben részesült *dr. Csermely Péter*, a Semmelweis Egyetem professzora, *dr. Juhász Endre*, a Magyar Köztársaság Európai Unióhoz akkreditált nagykövete és *dr. Kende Béla* (postumus), a Magyar Iparjogvédelmi Egyesület egykori elnöke.

A Szellemi tulajdon világnapja (április 26.). A 2002-es ünnepségre a Károlyi Palota Kulturális Központban került sor. A rendezvényen, melyen a Herendi Porcelánmanufaktúra, a Hungaroton Records, a Miskolci Egyetem Anyagtudományi Intézete, valamint az Országos Széchényi Könyvtár képviselőit egy-egy vezetőjük vehette át a Millenniumi Díjat, részt vett *Kroó Norbert* akadémikus, az MTA főtitkára valamint *Bart István*, a MKKE elnöke is. A díjak átadását követően a Magyar Fotográfiai Múzeum és a Magyar Szabadalmi Hivatal közös gondozásában, a világnap alkalmából készített „Fényszülte képek” című CD bemutatójára került sor, majd *Szakály Ágnes* és *Farkas Rózsa* cimbalomművészek adtak hangversenyt. Ezután került sor a Magyar Iparművészeti Egyetem hallgatóinak munkáiból rendezett „Szó-kép – Kortárs írók portréfotói és ex librisei” című kiállítás megnyitójára.

Hivatali ünnepségre az elmúlt év folyamán három ízben került sor. A március 15-ei ill. a hagyományteremtőnek szánt év végi hivatali rendezvénynek a BM Duna Palota, az október 23-ai megemlékezés számára a MTESZ székháza adott otthont.

A fogyasztóvédelem – a védjegy aktuális kérdései (szeptember 26.). A Magyar Védjegy Egyesület által szervezett ankéton a fenti témákban elhangzó előadásokon mintegy 80 érdeklődő vett részt.

Akadémiai–Szabadalmi Nívódíjak átadása (november 4.). Az Akadémia és a hivatal képviselőiből álló szakmai kuratórium – a hagyományosan a Magyar Tudományos Akadémia központi ünnepségén átadott – Akadémiai–Szabadalmi Nívódíjat 2002-ben *dr. Fenyvesi Lászlónak*, az FVM Műszaki Intézet igazgatójának, *dr. Koller László* villamosmérnöknek, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi egyetem docensének, *dr. Tungler Antal* vegyészmérnöknek, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudomány Egyetem professzorának ítélte oda.

Ifjúság–innováció–tudomány (november 6.). A korábbi években hagyományosan a hivatalban szervezett ünnepség a Magyar Tudomány Napja rendezvénysorozat egyik része. Az elmúlt évi ünnepséget többek között *Magyar Bálint* oktatási miniszter is megtisztelte jelenlétével.

A rendezvény keretében meghirdetésre került a XII. Országos Ifjúsági Tudományos és Innovációs Verseny, melynek korábbi győztesei előadással mutakoztak be a jelenlévőknek.

Ezután került sor az OM–MSZH „A szakköri munka, mint az innovatív gondolkodásra nevelés színtere” c. közös pályázatának eredményhirdetésére. Az ötödik alkalommal meghirdetett verseny díjazott szakkörei és felkészítő tanárai: *Lippai János Szakközépiskola, Nyíregyháza – Pótor Ferenc; Pápay Endre Oktatási Központ, Makó – Kúsz Anikó; Szentendrei Református Gimnázium – Szakács Erzsébet.*

Ipari Formatervezési Nívódíj pályázat MSZH különdíj átadása (november 13.).

Az Iparművészeti Múzeumban a Magyar Formatervezési Tanács Irodája által megrendezett ünnepségen a Magyar Szabadalmi Hivatal különdíját a *Mediso Kft. Nucline Spirit DH-V kétdetektoros SPECT gamma-kamerájával* nyerte el.

Az Optimum Alapítvány „Összefogás a fogyasztókért” című konferenciája (november 21.).

Az alapítvány öt évvel ezelőtt kezdte meg rendezvény- és kiadványsorozatát a fogyasztóvédelem, a feketegazdaság, a piackutatás, a fogyasztók biztonsága, tájékoztatása és oktatása kérdéseiben. A hivatal konferenciatermében tartott eseményen többek között *Katona Béla* kuratóriumi elnök, *Fodor Gábor* országgyűlési képviselő, *Gyarmati András* kuratóriumi alelnök foglalta össze a téma jelentős, aktuális kérdéseit.

DAT 2002 Konferencia (november 25–26.). Mint a Magyar Tartalomipari Szövetség szakmai támogatója vett részt a hivatal a Matáv Rt. székházában tartott rendezvényen.

„Az én cégérem” c. verseny résztvevőinek díjazása (december 13.). Az Európai Harminchármak Társasága (EU-33) és az Anyanyelvápolók Szövetsége 2002-ben is meghirdette a tevékenységet jól kifejező, a magyar nyelv szabályainak megfelelő, ötletes üzlet- és cégnevek „Az év legjobb üzlet- és cégneve” c. pályázatát. A hivatal a *KopaszTom* hajvágó stúdió és a *SzemPont* szemüvegszalon neveket javasolta díjazásra, melyek átadására a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium könyvtárában került sor.

A Gábor Dénes-díj átadása (december 18.). A Novofer Alapítvány által alapított díj átadására, a Gábor Dénes kutatói pályázat eredményhirdetésére, valamint a holográfia feltalálásának 55. évfordulója alkalmából tartott, Gábor Dénes magyar kortársai című kamarakiállítás megnyitójára az ELTE látymányosi campusán került sor. Az MSZH javaslatára *Berta István* villamosmérnök, a BMGE egyetemi tanára vehetett át Gábor Dénes-díjat.

2001-ben volt harminc éve annak, hogy Gábor Dénest fizikai Nobel-díjjal tüntették ki. Az évforduló alkalmából került sor a második Gábor Dénes kutatói pályázat meghirdetésére, ezúttal vegyészek részére. A díjak átadására is e rendezvényhez kapcsolódóan került sor, amelyen *Fábián László*, *Tfirst Ernő*, *Homolya László* illetve *Lukács Gyula* fiatal kutatók vehették át az elismerést.

Magyar találmányokkal Európába (december 18.). A Magyar Feltalálók Egyesülete az Öko-lakóparkban szervezte meg fenti című rendezvénysorozatát, ahol a különféle a címben szereplő tematikát feldolgozó előadásokat a 2002. év második felében külföldön sikerrel szerepelt találmányok kiállítása kísérte. A hivatali információs pult munkáját és kiadványait jelentős érdeklődést övezte

Külföldi iparjogvédelmi kiállítások

Genfi Találmányi Szalon (május 1–5.) A svájci hivatal meghívása alapján az MSZH 2 fős információs standdal képviseltette magát.

Euroforum – Trade Marks – Prága (május 6–7.) Az OHIM által szervezett konferencián a hivatal az ügyfélszolgálat két munkatársa képviselte.

IENA, Nürnberg 2002 (október 31 – november 3.) Az évente megrendezésre kerülő találmányi kiállításon az EPO és a Német Szabadalmi Hivatal standján a hivatal három munkatársa vett részt.

C) KOMMUNIKÁCIÓS ÉS SAJTÓTEVÉKENYSÉG

A Magyar Szabadalmi Hivatal nyilvánosság előtti szereplésének az utóbbi években megfogalmazódott alapelve a mind hatékonyabb, nyitott, átlátható tájékoztatás. E törekvésnek való mind jobb megfelelés, elveink kiegyensúlyozott érvényesítése érdekében a 2002. év első felében a sajtó számára adott tájékoztatás etikai irányelvei fogalmazódtak meg, majd a kérdés szabályozása elnöki utasításban öltött testet. Világos útmutatás segíti azt, hogy a hivatal minden munkatársa kellő felelősséggel, saját kompetenciája helyes felmérésével szem előtt tartassa nyilatkozataiban, megnyilvánulásaiban a hivatal és ügyfelei érdekeit.

Sajtókapcsolatok, sajtórendezvények

Rendszeres kapcsolatot tartott a hivatal a médiumok képviselőivel, kölcsönösen tájékoztatva egymást az együttműködés lehetőségeiről, a hivatal várható, a média számára is érdeklődésre számot tartó eseményeiről, eredményeiről.

Ugyanakkor több esetben munkakapcsolat alakult ki az egyes eseményekben együttműködő társintézmények, különösen a Magyar Tudományos Akadémia, a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium, az OM Kutatás-fejlesztési Helyettes Államtitkárság, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, a Magyar Innovációs Szövetség, a Miniszterelnöki Hivatal, a MTESZ kommunikációért felelős munkatársaival.

Az év során több, a sajtó munkatársainak szóló rendezvényt (sajtóreggelit, háttérbeszélgetést, sajtótájékoztatót) szervezett a hivatal vagy vett részt szervezésében (pl. a tudományos újságírók szemináriuma).

Sajtóközlemények, sajtónyilvánosság

Az MSZH tevékenységével kapcsolatban 2002 során mintegy 25 alkalommal adott ki sajtóközleményt a hivatal. Ezek elsősorban a szellemi tulajdonvédelemmel kapcsolatos eseményekhez, rendezvényekhez kötődtek, ill. tájékoztatást nyújtottak a hivatal hazai és nemzetközi tevékenységéről, a szellemi tulajdonvédelem jogszabályi háttérének aktuális változásairól.

A szellemi tulajdonvédelem szűkebben vett témakörével, találmányokkal, feltalálókval, szabadalommal, szerzői joggal a magyarországi médiumokban több mint félezer cikk, hír, rádió- ill. tévéműsor foglalkozott, vagy tett róla említést. Mindezekon kívül mintegy háromszáz közlemény, híradás, cikk, interjú, riport, tudósítás jelent meg 2002-ben a hazai sajtóban a Magyar Szabadalmi Hivatallal ill. tevékenységével kapcsolatban. Az elektronikus médiumokban – Duna Televízió Heuréka!, a Magyar Televízió Delta ill. a Petőfi Rádió Gordiusz műsorában való rendszeres megjelenésen kívül – mintegy 30 alkalommal szerepelt a hivatal egy-egy munkatársa.

Megjelenési alkalmak a hazai sajtóban

Rádió – televízió	32
Megyei napilapok	82
Hetilapok, folyóiratok	112

A hivatal tájékoztatási tevékenységében 2002-ben, személyes megszólalásukkal, ill. idézettségükkel 15-en vettek részt ill. szerepeltek a médiában a hivatal munkatársai közül.

Külső kommunikáció

A Magyar Szabadalmi Hivatal fontos feladatának tekinti a magyar műszaki múlt emlékeinek ápolását, nagy alkotóink, a legjelentősebb magyar feltalálók életművének, tevékenységének bemutatását, a magyar szabadalomtörténet megismertetését a kezdetektől napjainkig, az innovációs valamint a vizuális kultúra fejlesztését, a design fontosságának felismerését, a szellemi tulajdonvédelmi tudatosság fejlődésének elősegítését, jogszabályi háttérének minél szélesebb körű megismertetését.

A hivatal összehangolt és intézményi szintű kommunikációs feladatainak érvényesítése érdekében 2002-ben is együttműködött olyan intézményekkel, melyek tevékenységében a hivatal fenti törekvései is hangsúlyosan megjelentek.

VI. NEMZETKÖZI SZELLEMI TULAJDONVÉDELMI TEVÉKENYSÉG

A Szellemi Tulajdon Világszervezetében (a WIPO-ban) folyó nemzetközi együttműködés eseményei közül 2002-ben a WIPO irányító szerveinek 37. ülésorozata emelkedett ki. Változatlanok maradtak a Magyar Szabadalmi Hivatal elnöke és elnökhelyettese által 2001 ősztől betöltött tisztségek: a Magyar Szabadalmi Hivatal elnöke a PCT Unió Közgyűlésének és a Berni Unió Végrehajtó Bizottságának egyik alelnöki tisztségét, míg a hivatal jogi elnökhelyettese a Lizaboni Unió egyik alelnöki posztját tölti be. Hazánk továbbra is tagja maradt a Koordinációs Bizottságnak, valamint a Program és Költségvetési Bizottságnak. Az elmúlt évben nem került sor diplomáciai értekezlet megtartására.

A WIPO szakmai állandó bizottságai ülésein a hivatal képviselői az eddigi gyakorlatnak megfelelően vettek részt. A szervezeti reformmal foglalkozó munkacsoport az elmúlt évben két ülést tartott és benyújtotta jelentését a közgyűlésnek. Ennek nyomán várható a közeljövőben a WIPO Szerződés egyes pontjainak módosítása.

A WIPO főigazgatójának magyarországi hivatalos látogatására 2002-ben nem került sor. A meghívás továbbra is fennáll, a látogatás a WIPO-val egyeztetett időponttól függően előreláthatólag 2003-ban valósul meg.

A WTO TRIPS Tanácsának ülésein a hivatal képviselője a korábbiakhoz hasonlóan az elmúlt évben is részt vett. A korábbi évekhez hasonlóan tavaly is napirenden volt a fejlődő országok gyógyszerekhez való hozzáférése szellemi tulajdoni kérdéseinek megvitatása, a földrajzi megjelölésekkel kapcsolatos munka és a *non-violation* típusú jogviták jogalapjának vizsgálata.

A magyar iparjogvédelem szempontjából meghatározó jelentőségűek voltak az európai szabadalmi rendszer reformjával összefüggő folyamatok. A 2001. évhez hasonlóan a hivatal képviselői 2002-ben is részt vettek, még megfigyelői minőségben az Európai Szabadalmi Hivatal Igazgatótanácsa és a Szabadalmi Jogi Bizottság ülésein, ahol az elmúlt évben befejeződött az Európai Szabadalmi Egyezmény Végrehajtási Szabályzata felülvizsgálatának előkészítése.

A csatlakozás előkészítéséhez kapcsolódott *Manuel Desantesnek*, az EPO jogi elnökhelyettesének, valamint a dán Szabadalmi és Védjegy hivatal főigazgatójának és helyettesének látogatása *Mogens Kring* és *Niels Ravn* személyében.

Az Európai Bizottság legutóbbi országjelentése – a korábbi évekhez hasonlóan – igen kedvezően értékelte hazánk és azon belül az MSZH felkészültségét ezen a területen. 2002-ben nem került sor az Európai Unió Bizottságával szakmai konzultációra, az MSZH mindazonáltal részt vett a csatlakozási szerződés iparjogvédelmi részeire készített szövegtervezetek véleményezésében.

A közösségi szabadalom kérdésében az Európai Unió Tanácsában 2002-ben sem sikerült a tagállamoknak megegyezniük.

Az MSZH és a közösségi védjegy- és mintaoltalmi hatóság, az OHIM között 2000 tavaszán létrejött együttműködési megállapodás keretében megindult intenzív együttműködés 2002-ben is tovább folytatódott. A hivatal két alkalommal is szervezett OHIM szemináriumot, amelyek közül az egyiknek a Miskolci Egyetem Továbbképző Intézete adott otthont. A hivatal képviselői 2002-ben is részt vettek a tagjelölt országok képviselőinek szervezett egyeztető megbeszéléseken, mind védjegy, mind mintaoltalmi témakörben.

Folytatódtak a kétoldalú és regionális együttműködések is. A múlt év elején az MSZH-ba látogatott a Szlovák Iparjogvédelmi Hivatal elnöke; ez a találkozó tovább mélyítette a két társintézmény között kialakult szívélyes, baráti és szakmai kapcsolatot.

Hazánkából 2002 májusában, elnöki szintű küldöttség látogatott el a Svéd Szabadalmi Hivatalba.

A magyar osztrák együttműködés keretében lezajlott a hagyományosan sorra kerülő elnöki szintű találkozó. A kétoldalú tárgyalás mellett a két hivatal elnöke közösen megnyitotta a már ismertetett osztrák–magyar védjegy vándorkiállítását. Az elmúlt évben tovább élénkültek a magyar és osztrák iparjogvédelmi szakemberek közötti találkozók is.

A hivatal vendége volt 2002-ben a Cseh Iparjogvédelmi Hivatal elnöke *Karel Cada* is, a Román Találmányi és Védjegyhivatal főigazgatójával, *Varga Gáborral* hivatalba lépése óta jó szakmai és baráti kapcsolatot ápol hivatalunk; látogatására tavaly augusztusban, Egerben került sor. Tovább folytatódtak a magyar – román szakértői szintű együttműködések is.

Az elmúlt év kiemelendő eseményei közé tartozott továbbá a WIPO és az MSZH közös szervezésében megrendezett szimpózium, amelyre a Budapesti Szerződés 25. évfordulójának megünneplése adott alkalmat. A rendezvény ill. a hivatal vendége volt *Philippe Petit*, a WIPO főigazgató-helyettese, *Martti Enäjärvi*, a Finn Szabadalmi és Lajstromozási Hivatal főigazgatója, valamint a moldvai Állami Iparjogvédelmi Hivatal elnöke, akikkel az MSZH elnöke külön tárgyalásokat is folytatott. A szimpózium sikerességét és hasznosságát jelzi, hogy több külföldi előadó vett részt és számos külföldi és hazai vendég volt jelen a rendezvényen.

A Szerzői Jogi Szakértő Testülettel és a Magyar Szerzői Jogi Fórum Egyesülettel közös rendezvényt tartott 2002 decemberében a hivatal – „A szerzői jog az Internet korában, Victor Hugo szemével címmel” –, amelyre a nemzetközi szerzői jogi élet két prominens szereplőjét, *Pierre Sirinelli* francia professzort, valamint *Geoffrey Yu*-t, a WIPO szerzői jogi ügyekért felelős főigazgató-helyettesét sikerült vendéglőadónak megnyerni. A rendezvényt megelőzően, a Yu főigazgató-helyettesével folytatott tárgyalás néhány jövőbeli MSZH-WIPO közös program kezdetét jelentheti.

VII. GAZDÁLKODÁSI, IGAZGATÁSI ÉS HUMÁNPOLITIKAI TEVÉKENYSÉG

A hivatal gazdálkodási és igazgatási tevékenységében az összhivatali gazdálkodási tevékenység célkitűzései között 2002-ben is a leghangsúlyosabban az önfinanszírozás és a hatékony gazdálkodás elvei jelentek meg, amelyek tovább bővültek a szakszerűség, a rugalmasság elveivel.

A közel 4,0 MdFt-os költségvetési előirányzattal való gazdálkodás és a változatlan főosztályi létszám-keret megkövetelte az e terület hatékonyságát javító és fejlesztő informatikai rendszer bevezetését. Ez középtávú megoldást jelent a Hivatalon belüli naprakész, gazdasági-pénzügyi információs hálózat kialakítására és a teljes körű használat megteremtésére.

Az elmúlt évben jelentős változást eredményezett az *SAP R/3 rendszer bevezetése*, amely a 2002. január 31-ei produktív indulással a teljes gazdasági területet érintette. A rendszer integráltságából fakadóan a munkatársak közötti munkakapcsolatok és a tevékenységi folyamatok is megváltoztak, ezért az eddigi gyakorlattól eltérő együttműködési formákat és kapcsolódási pontokat kellett definiálni és elfogadtatni. Mára a SAP használata az érintett munkatársak mindennapi feladatainak szerves része lett. Ugyanakkor a SAP hatékonyabb kihasználása folyamatos fejlesztést és feladatot jelent.

A) AZ MSZH 2002. ÉVI GAZDÁLKODÁSA

A költségvetési szervek feladatellátása – a kettős könyvvitel rendszerén alapuló módosított teljesítmény elszámolás alapján – az éves pénzforgalmi adatok összehasonlításával ítélt meg. Ennek megfelelően a Magyar Szabadalmi Hivatal éves gazdálkodásának is fontos részét képezik ezek a pénzügyi összehasonlítások.

A 2002. évi gazdálkodást kifejező főbb mutatószámok összességében kedvezően teljesültek, mivel a célkitűzések megvalósítására fedezetet nyújtottak és a folyamatos likviditás is biztosított volt.

Intézményi működési bevételek

Az eredeti költségvetési bevételi előirányzat 2.984,9 MFt volt, amely év közben 3.789,0 MFt-ra növekedett. Ez a keret 7%-kal haladta meg a 2001. évi módosított előirányzatot.

Az előirányzat változás bevételi források szerint:

2001. évi előirányzat-maradvány	432,4 MFt
Hatósági igazgatási szolgáltatási többlet díjbevételek	333,7 MFt
Alaptevékenységgel összefüggő egyéb bevételek	<u>38,0 MFt</u>
Összesen:	804,1 MFt

Az alaptevékenységgel összefüggő egyéb bevételek, a Pályázati Iroda működési feltételeit biztosító előirányzat, a felhalmozási és tőke jellegű bevétel, a felhalmozási célú támogatási kölcsön visszatérülése, valamint a működési célú, fejezettől átvett pénzeszköz együttesen 38,0 MFt-ot tett ki.

A fentiek alapján – év közben – az eredeti előirányzathoz viszonyítva 26,9%-kal növekedett a felhasználható keretszám. Ennek több mint 40%-át az alapfeladat ellátásából származó többletbevétel jelentette. Az éves előirányzat változás (módosítási hányad) nagyságrendje az előző évekhez hasonló volt.

A működési bevételek teljesítése a terv szerint alakult. A *teljesítés összege 3.789,2 MFt*, ami 100 %-ot jelent. A pénzügyi teljesítési mutató is jelzi a hivatal előirányzat-gazdálkodásának minőségét, amely az évközi intézkedések és a bevételi folyamatok megítélésének kedvező egybeesését fejezi ki.

A 2002. évi bevételek

Adatok eFt-ban

Megnevezés	Költségvetési előirányzat		Teljesítés	Teljesítés a módosított elő-irányzathoz viszonyítva (%)
	Eredeti	Módosított		
Alaptevékenység bevételei	2.965.900	3.299.574	3.294.451	99,8
Ebből:				
= <i>Igazgatási szolgáltatási díjak</i>	2.762.900	3.069.574	3.065.735	99,9
= <i>Nemzetközi WIPO bevételek</i>	200.000	227.000	226.858	99,9
Alaptevékenységgel összefüggő egyéb bevétel	19.000	29.500	30.396	103,0
Pályázati Iroda működésével kapcsolatos bevétel	-	11.000	15.315 *	139,2
Felhalmozási és tőke jellegű bevétel	-	4.500	4.552	101,2
Felhalmozási célú támogatási kölcsön visszatérülése	-	2.700	2.700	100,0
2001. évi előirányzat-maradvány igénybevétele	-	432.445	432.445	100,0
Működési célú pénzeszköz átvétel	-	9.299	9.299	100,0
Bevétel összesen	2.984.900	3.789.018	3.789.158	100,0

* 2001. évi (vevő-követelésenként nyilvántartott) megelőlegezett összeggel együtt.

A 2002. évi iparjogvédelmi igazgatási szolgáltatási díjak megoszlása

Adatok MFt-ban

Megnevezés	Teljesítés	Megoszlási %
Szabadalmi fenntartási és bejelentési díjak	2.282,1	74,0
Védjegy-bejelentési és megújítási díjak	556,2	18,0
Ipari minta díjak, bejelentések	20,5	1,0
Használati minta díjak, bejelentések	19,0	1,0
Kérelmek díjai	187,9	6,0
Összesen	3.065,7	100,0

Az előrefizetések állománya december 31-én 208,0 MFt összegben realizálódott. Ez az előző évek állományához viszonyítottnan jelentősen magasabb összeget jelent, amit – okkal feltételezhetően – az EPC csatlakozással együtt járó 2003. január 1-jén életbelépő díjmódosítás eredményezett. A befolyt összegek azonban – a törvényi előírások szerint – csak az esedékesség napjával válnak tényleges bevétellé.

A bemutatott és teljesült tárgyévi bevételi többletek után – 2003. évben – a hivatal 163,1 MFt befizetést teljesít, így a 804,1 MFt többletből ténylegesen csak 641,0 MFt-ot használhatt fel.

Működési kiadások kiemelt előirányzatok szerint

Az évközi feladatbővülések fedezetét a bevételi források kellő időben és módon biztosították. A tervezett költségvetési kiadási előirányzatok az elvárások szerint alakultak. *A 3.180,9 MFt összegű kiadás 83,9 %-os pénzügyi teljesítést jelentett. A számszakilag jelentkező elmaradást” a – kötelezettségvállalással lekötött – kiadási előirányzat-maradványban szereplő feladatok lefedik.*

A 2002. évi kiadások

Adatok eFt-ban

Megnevezés	Költségvetési előirányzat		Teljesítés	Teljesítés a módosított előirányzathoz viszonyítva (%)
	Eredeti	Módosított		
Személyi juttatások	778.900	1.077.864	1.073.684	99,6
Munkaadókat terhelő járulékok	282.800	365.412	348.786	95,5
Dologi kiadások	1.192.200	1.695.537	1.323.365	78,0
Pénzeszköz átadás	60.000	48.551	45.720	94,2
Felújítás	60.000	77.813	71.772	92,2
Intézményi beruházás	605.000	506.041	299.886	59,3
Felhalmozási célú pénzeszköz átadás	-	9.100	9.063	99,6
Lakástámogatási kölcsön és vissza nem térítendő támogatás	6.000	8.700	8.600	98,9
Kiadások összesen	2.984.900	3.789.018	3.180.876	83,9

Személyi juttatásokra az eredeti 778,9 MFt-os előirányzattal szemben – az év közben végrehajtott módosítások után – felhasználható keret 299,0 MFt-tal több volt. A jelentős, 38,4%-os emelkedés lehetővé tette a hivatali köztisztviselői kar munkával arányos elismerését. Ebből a növekményből 142,2 MFt-ot a 2001. évi köztisztviselői illetményrendszer módosítása miatti rendszeres béremelkedés jelentett, amit állami támogatás nélkül, a saját költségvetési keretszámai terhére gazdálkodott ki a hivatal.

2002. évben többletfeladatok elismerésére *jutalom címén 140,7 MFt* kifizetés történt, amely – az emelt illetményekhez viszonyítottan – átlagban közel 2,5 havi rendszeres bérnek felelt meg. *13. havi illetményként 2002-ben is kéthavi – emelt összegű – bér került kifizetésre,*

amelyből egyhavit természetbeni juttatás (vásárlási utalvány) formájában kaptak meg a munkatársak.

Önkéntes nyugdíjpénztári hozzájárulásként a Hivatal – december hónapig – 42,1 MFt-ot utalt át az egyéni számlákra, ami 5%-os munkáltatói támogatást jelentett a köztisztviselői jövedelemre vetítve. Az összeg átlagosan *0,7 havi többlet illetményt* eredményezett az egyéneknek.

Személyhez kapcsolódó juttatások címén a jogszabályban és a belső szabályzatban megfogalmazott lehetséges járandóságok teljes körét és maximum összegét biztosította a hivatal.

A munkáltatókat terhelő járulék a személyi juttatásokhoz kapcsolódó törvényi kötelezettségekből fakadó munkáltatói kifizetéseket tartalmazza, amely *348,8 MFt összegben teljesült*. Ez az összeg magában foglalja a 29%-os társadalombiztosítási járulékot, a 3%-os munkaadói járulékot, a 4.500,-Ft/fő/hó egészségügyi hozzájárulást és a táppénz hozzájárulást.

A dologi kiadás előirányzat tartalmazza az intézmény-üzemeltetési, fenntartási, a szakmai tevékenységgel összefüggő és az egyéb kiadásokat is. Az *1.192,2 MFt-os eredeti előirányzat* év közben a feladatokhoz igazodóan *1.695,5 MFt-ra változott*. Az 503,3 MFt összegű, 42 %-ot jelentő előirányzat növekedés jelentősebb részét, közel 2/3 részét a 2001.évi előirányzat-maradvány (139,0 MFt) és a 2002. évi többletbevételek utáni befizetési kötelezettség (163,1 MFt) képezte.

A módosított előirányzathoz viszonyított pénzforgalmi teljesítés 78,0 %-os volt. A teljesítés a többletbevételek utáni befizetési kötelezettség összegét nem tartalmazza, mivel az a maradvány részeként kerül nevesítésre. Így a 372 MFt összegű maradvány nagy része kötelezettségvállalással fedezett. A feladatok szerinti tételes bontás azonban csak a mérleg végleges összeállítása után válik ismertté.

Pénzeszközátadás, egyéb támogatás keretében a szellemi tulajdon- és iparjogvédelemhez kapcsolódó társadalmi szervezetek támogatására – az együttműködési megállapodásokban rögzített *szakmai feladatokra* – *31,8 MFt-ot* fordított a Magyar Szabadalmi Hivatal.

A hivatali társadalmi szervezetek, egyesületek működéséhez pedig 2002-ben *8,1 MFt-ot juttatott*, amely közvetetten a munkatársak szabadidős programjainak támogatását jelentette.

További átadott pénzeszközként jelentkezett a GKM fejezet részére a központosított illetményszámfejtési hely működési feltételeihez való – jogszabályban előírt – kötelező hozzájárulás, amely 3,2 MFt összegű volt.

Felújításra a módosított 77,8 MFt-os előirányzathoz 71,8 MFt (92,2%) került felhasználásra. A különbséget kötelezettségvállalással fedezett. A megvalósult főbb felújítási munkák döntő hányada a korszerű irattárolási feltételek biztosítását jelentette, amivel a Garibaldi u. 1-3 és a Zoltán u. 8 alatti bérlemények bérletével és bérleti jogának megvásárlásával a székházhoz közeli 721 m² terület, tári célokra történő kialakítására nyílt lehetőség. Ezzel - a vagyongazdálkodási szempontból hosszú távon kedvezőbb megoldással – kiváltásra került egy eddig távolabbi helyen és költségesebb megoldással működtetett tároló kapacitás is.

Felhalmozási kiadásokra, intézményi beruházásra az eredeti 605,0 MFt előirányzattal szemben 506,0 MFt állt rendelkezésre. Az előirányzat csökkenés a 2001. évi köztisztviselői illetményrendszer módosítása miatti béremelés 2002. évi fedezetének biztosítása érdekében megtett átcsoportosításból adódott. *A teljesítés 59,3 %-os volt*. Az elmaradás – számszakilag – jelentősnek tűnik, azonban ezt az év második felében indított beruházások következő évre történő áthúzódása befolyásolta.

A tervben szereplő fontosabb célok megvalósultak, illetve kötelezettségvállalással fedeztetten 2003. évben kerülnek megvalósításra. A 2002. évben végrehajtott beruházások döntő hányadát a világszínvonalú infrastruktúra állandó fejlesztése, valamint a hatósági terület munkáját biztosító korszerű, integrált gazdasági rendszer (SAP R/3) bevezetési kiadásai jelentették.

Lakástámogatási hozzájárulást a hivatal 9 fő részére ítelt meg és folyósított a 2002. évben. Ebből 5 fő 100-200 ezer forint összegű, vissza nem térítendő támogatásban is részesült a visszatérítendő kölcsön összege mellett.

Felhalmozási célú pénzeszköz átadás keretében a hivatal 2002. évben egyszeri, 9,1 Mft összegben hozzájárult – a Külügyminisztériummal kötött megállapodás szerint – a Magyar Köztársaságnak a Kereskedelmi Világszervezet mellett működő Állandó Képviseletén külszolgálatot teljesítő szellemi tulajdonjogi szakdiplomata tevékenységéhez szükséges tárgyi eszközök beszerzési kiadásaihoz.

B) AZ IGAZGATÁSI ÉS GAZDASÁGI JOGI OSZTÁLY LÉTREHOZÁSA ÉS MŰKÖDÉSE

A Magyar Szabadalmi Hivatalon, illetve szűkebben a Gazdálkodási és Igazgatási Főosztályon belül az osztály formálisan a Szervezeti és Működési Szabályzat 2002. május 15-ei hatályba lépésével jött létre, vagyis nem volt szervezeti elődje, amelynek már pontosan körülhatárolt és kialakult feladatköre lett volna.

A 2002. év első félévé során került kialakításra az osztály hivatalon belüli helye, és feladatköre, valamint kialakultak az osztály munkavégzéshez szükséges alapvető kapcsolatai más szervezeti egységekkel.

Az igazgatási és gazdasági jogi tevékenység főbb jellemzői

A hivatal, mint intézmény működésével kapcsolatos jogi feladatok ellátása. A hivatal működési igényének függvényében változó konkrét feladatokat jelentő tevékenységek, amelyek keretében egyaránt előfordultak 2002. évben a következők:

- szerződéstervezetek elkészítése (pl.: vállalkozói szerződések, megbízási szerződések, informatikai szerződések, munkáltató és köztisztviselője között kötendő megállapodások, kártérítési megállapodások, informatikai szerződések stb.);
- szerződéstervezetek véleményezése (pl.: vállalkozói, megbízási szerződések);
- a hivatal jogi képvisellete peres és nem peres eljárásokban, illetve külső harmadik személyekkel szemben;
- felmerült kérdésekben jogi vélemények kialakítása, jogi tanácsadás;
- ügyvédekkel történő kapcsolattartás.

A szellemi tulajdon védelmét, illetve az iparjogvédelmi kultúrát szolgáló, államháztartáson kívüli pénzkivitelű kapcsolatos konkrét feladatokért felelős hivatali szakmai szervezet felkérése alapján – és általában az általuk meghatározott szakmai elképzelések, meghatározott célok és jelzett körülmények figyelembevételével – történt a szerződéskötések előkészítése.

A külföldi szabadalmazást támogató pályázati rendszer alapjául szolgáló jogszabály, vagyis a 6/1997. (III. 7.) IKIM rendelet a Magyar találmányok külföldi bejelentése célú eljárási rendjéről helyébe lépő új GKM rendelet szövegének kialakításában való közreműködés mellett, 2002. augusztus 1-jétől kezdődően a Pályázati Iroda vezetői feladatait is az újonnan létrehozott osztály vezetője látta el.

Az elnöki és gazdasági vezetői utasításokkal kapcsolatos feladatok keretében 2002. évben 8 elnöki utasítás került kiadásra, ezek közül a két legjelentősebb a Hivatal Szervezeti és Működési Szabályzatát tartalmazó 3. sz. elnöki utasítás, valamint az iparjogvédelmi hatósági ügyviteli szabályokat tartalmazó 7. sz. elnöki utasítás.

Előkészítésre kerültek további elnöki utasítások is, amelyek azonban különböző okokból várhatóan csak 2003. évben jelenhetnek meg. Ebbe a körbe tartoznak a digitalizált (nyomta-

tott) aláírásról, a biztonsági szabályzatról, az adatvédelmi szabályzatról, a köztisztviselők jutatairól és a jutalmazásról szóló elnöki utasítások.

A működést érintő, a támogatásokra, a közbeszerzésekre és a szabadkézi vétellel történő beszerzésekre irányuló szerződések közül az egész évet figyelembe véve együttesen több mint 90 szerződés ill. vélemény készült el.

C) *EMBERI ERŐFORRÁS GAZDÁLKODÁSI FELADATOK*

A feladatot ellátó igazgatási és munkaügyi osztály neve 2002. évben Emberi Erőforrás Gazdálkodási Osztályra változott, ami jelzi a munka új célmeghatározását és a feladatstruktúra részleges átalakulását. Az igazgatási funkciók átkerültek az újonnan alakult Igazgatási és Gazdasági Jogi Osztályra. A hagyományos munka- és személyügyi feladat mellett néhány egyéb, humánpolitikai jellegű feladat is megjelent, ezek közül a teljesítményértékelés, valamint a munkaerő-kiválasztás eszközszerének kidolgozása és bevezetése már a 2002. évben látható eredményekkel járt, míg más területek, úgymint karriertervezés, képzési-fejlesztési szükségletek követése még csak az előkészítés fázisában tart.

Az év során az osztály folyamatosan figyelemmel kísérte a létszám- és bérlekötés nyilvántartást, adatszolgáltatásokat nyújtott a felügyeleti szerveknek, prognózisokat és kalkulációkat végzett a gazdasági vezetés számára.

A következő évi költségvetés összeállításához elkészült a hivatal 2003. évi létszám- és bérkeret igényének tervezete, melyben megtervezésre került a létszám- és bér főosztályok és állománycsoportok közötti megoszlása valamint a kötelező jellegű béremelések és jubileumi jutalmak nagyságrendje is.

Kiemelt területként figyelt a hivatal az egyes érdemi feladatkörökben végrehajtott tudatos személycserék személyzeti előkészítésére, zökkenőmentes lebonyolítására, a gazdálkodói és személyi érdekek gyakran nem könnyű összehangolására.

A szakmai törvényességi ill. létszám-gazdálkodási szempontok érvényesítésével gondoskodott a hivatal az álláshirdetések kibocsátásáról, a pályázati kiírások összeállításáról, az eljárási szabályok betartása mellett végezte a munkaerő-kiválasztást.

Elemzés készült a 2002-t megelőző két év távlatában megvalósult minősített személycserék költséghatásának alakulásáról, melynek tapasztalatai a személyzetpolitika terén stratégiai irányváltoztatás bevezetését tették szükségessé.

Nyílt közbeszerzési eljárást indított a hivatal a nyelvi képzések folytatására, az eljárás még folyamatban van.

Rendszeres humánpolitikai feladatot jelentett a dolgozók ki- és belépésével kapcsolatos ügyintézés, mely adatfelvételi, adatértékelési, jogosultság és kötelezettség előírási, okirat-készítési és nyilvántartási munkafolyamatokat ölel fel évről évre egyre gyarapodó kötelező adminisztrációs teherrel. A munkaerő-felvétel adminisztrációja jelentősen fokozódott a vagyonyilatkozat-tételi kötelezettség teljesítésének (kötelezettség előírása, nyilvántartás, iratkezelés) regisztrációjával.

A ki- és belépések számának alakulását az előző évihez hasonló szám adatok jellemzik, 23 fő belépésével és 26 fő kilépésével (49 fős mozgás) a hivatal létszámának mintegy 10%-a cserélődött ki. Fluktuáció vonatkozásában a legnagyobb forgalom az információ-technológiai területet elemezte.

2002 elején megvalósult a valamennyi köztisztviselőt érintő, az illetmény emelkedéséből fakadó általános bérfejlesztés, melynek keretében az alapilletmények eltérítésével kapcsolatos rendkívüli bérintézkedésekre is sor került.

Felülvizsgálásra került a dolgozók FEOR szerinti besorolása.

Nyugdíj-előkészítő munkát 8 dolgozó esetében végzett a hivatal, ebből 1 fő korengedményes nyugdíj igénybevételét kérte.

A hivatal emberi erőforrás-gazdálkodási tevékenységéből adódóan az elmúlt évben több mint 600 munkaügyi okirat került iktatásra.

K I M U T A T Á S
a MAGYAR SZABADALMI HIVATAL
köztisztviselőiről
(2002. december 31.)

MSZH létszáma (fő)

Engedélyezett	266
Tényleges (munkajogival)	271

Nemek szerinti megoszlás (fő)

(nemek)	(fő)
Férfiak	97
Nők	174
összesen	271

Életkor szerinti megoszlás (fő)

(év)	(fő)
21-25 év közöttiek	11
26-30 év közöttiek	20
31-35 év közöttiek	40
36-40 év közöttiek	34
41-45 év közöttiek	42
46-50 év közöttiek	42
51-55 év közöttiek	51
56-60 év közöttiek	26
61 év felettek	5
összesen	271

Átlagéletkor szerinti megoszlás
(év)

Férfiak	44
Nők	43
átlagéletkor összesen:	43

**Besorolási osztály
szerinti megoszlás (fő)**

Besorolási osztály	Létszám megoszlása (fő)
Vezetők	39
Főtisztviselő	1
I. besorolási osztály	147
II. besorolási osztály	68
Munkaviszonyban álló	16

**Iskolai végzettség szerinti megoszlás
(fő)**

Köztisztviselők		
	Felsőfokú végzettségű	
	- egyetem	147
	- főiskola	38
	Középiskolai végzettségű	70
Mt hatálya alá tartozók		
	Felsőfokú végzettségű (Mt)	2
	Középfokú végzettségű (Mt)	9
	Alapfokú végzettségű (Mt)	5

**Diplomák szerinti megoszlás
(fő)**

Felsőfokú iskolai végzettségű		
	- 1 diplomás	149
	- 2 diplomás	23
	- 3 diplomás	13
	összesen:	185
	<i>Ebből: posztgraduális végzettségű</i>	48
	- szakmérnöki	24

Nyelvvizsga szerinti megoszlás
138 fő / 217 nyelvvizsga

Nyelv / szint	Alap fok	Középfok			Felsőfok		
		A	B	C	A	B	C
Angol	3	5	3	70	-	-	16
Német	1	1	1	37	-	-	13
Francia	-	-	1	14	-	-	9
Orosz	3	-	-	20	-	-	18
Spanyol	-	-	-	-	-	-	2
Egyéb nyelvismeretek olasz, szlovák, svéd, finn, román							

D) PÉNZÜGYI ÉS SZÁMVITELI FELADATOK

A hivatal *SAP-rendszert* vezetett be 2002. január 31-ei produktív indulással. Az integrált pénzügyi-gazdálkodási rendszer bevezetéséhez szükséges előkészítő feladatok keretében az SAP-rendszer terminológiájának megfelelően került összeállításra a hivatal számviteli nyilvántartásának alapjául szolgáló számlatükör, mely tartalmazza a költségek megfelelő nyilvántartását segítő 6-os számlaosztály számláit is.

Az adatmigráció biztosításához a főkönyvi számlák mellett felülvizsgálatra, illetve rendezésre került a vevők, szállítók, tárgyi eszközök és a kiszámlázásra kerülő termékek és szolgáltatások árának adattörzsét tartalmazó állomány. Előzetes számítási módozatokat alakított ki a hivatal a controlling funkció működtetéséhez is.

A január végi indulást követően folyamatosan felvitelre kerültek az SAP-rendszerbe a hivatal belső költségvetésének megfelelő előirányzatok és a pénzügyi teljesítés adatai. Az illetmények határidőre történő kifizetésén túl szintén határidőre teljesítette a hivatal az SAP-rendszerben fejlesztési feladatok megoldását igénylő időszakos mérlegjelentéseket.

A *központosított illetményszámfejtés* 2003. január 1-jei bevezetéséhez szükséges, személyi állományra vonatkozó illetmény és társadalombiztosítási ellátások számfejtését biztosító adatlapokat a hivatal elkészítette, valamint eleget tett a központosított illetményszámfejtéshez szükséges adatszolgáltatásnak.

A költségvetési év során meghatározó, évente ismétlődő, főbb pénzügyi feladatok

Január-február hó folyamán a 2001. évi főkönyvi zárlati, a könyvviteli mérleget alátámasztó leltározási és mérlegkészítési feladatok teljesültek. A hivatal 2002. évi, szakmailag megalapozott belső költségvetésének összeállítása január hónapban megtörtént, csakúgy mint az eben felmerült igények alapján a költségvetési javaslatok egyeztetése mind a keretgazdákkal, mind a Hivatal vezetésével, annak érdekében, hogy az együttműködés során jól kidolgozott költségvetés alapján történjen a gazdálkodás.

A napi pénzügyi-gazdasági tevékenységet jellemző főbb adatok

2002. évben 6705 db előzetesen rögzített szállítói számlát kezelt a hivatal. (Ez az előző évhez viszonyítva 1391 db-bal több számlát jelent.) 2456 db kötelezettségvállalás került nyilvántartásra. 50 cég felé történt PCT ügyekkel kapcsolatos pénzügyi elszámolás, illetve átutalás. (2002-ben 168 db bejelentett PCT üggyhöz kapcsolódó pénzügyi feladatot látott el a hivatal.)

Tízezres db-ot meghaladó banki tétel , 2793 pénztári tétel és mintegy 800 db rendező tétel (vegyes, intézményi, VIP kártya) került lebonyolításra, a készpénzforgalom havonta átlagosan 3742 e Ft volt. A kiállított készpénzes számlák száma 1722 db.

Az SAP-rendszer január végi produktív indulásával, a rendelkezésre álló rövid bérszámfejtési idő ellenére a január havi illetmények határidőre kifizetésre kerültek, csakúgy mint a jutalmak, segélyek, illetményelőlegek, megbízási díjak is.

Intézményüzemeltetési tevékenység

A hivatal a 2002. évben az előirányzat felhasználásával; a hatáskörébe tartozó előirányzatok módosításával; az üzemeltetéssel, karbantartással, fenntartással, működtetéssel; a felújítással, beruházással; a vagyon hasznosításával és az SAP bevezetésével kapcsolatos feladatokat a vonatkozó szabályzatoknak és terveknek megfelelően végezte.

Felújítási feladatok

A digitális nyomda helyiségének kialakításáról és a működési feltételeket biztosító gépek beszerzéséről szóló döntés 2001 november elején született meg. A jóváhagyott kivitelezési ütemben 2002. február 15-én megtörtént az építészeti átadás-átvétel. A feladat elvégzése 13,2 MFt összegben valósult meg.

A diszpécser szoba kialakításának és a stúdió átépítésének munkálatai. Az előző évi előirányzathoz 6.863 eFt került felhasználásra. A munkálatok során a stúdióban két szabványméretű tolmácsfülke került kialakításra, amelyek kielégítik a szinkrontolmácsolással szemben támasztott magas szakmai színvonalú követelményeket. A helyiségek komfortosságát szellőző és klímarendszer biztosítja. A diszpécser szoba a hivatali új biztonsági koncepció figyelembevételével került kialakításra..

A Garibaldi u. 2. sz. alatti épület légtechnikai rendszerének részleges felújítása 2.887 e Ft értékben realizálódott.

A mozgássérültek részére feljáró került kialakításra.

Főbb beruházások

A digitális nyomdához a magas szintű igényeket kielégítő világítástechnikai rendszer 3.024 e Ft értékben került beszerzésre és telepítésre.

A technológiai klímarendszerrel a pincei inverter szoba, a stúdió, a tolmácsfülkék, a diszpécser szoba, az I. emeleti szerverszobák, a digitális nyomda, a 227-es irodahelyiség, és a IV. emeleti szerverszoba hűtési igényei megoldódtak. A technológiai klímarendszer kiépítése 3.014 e Ft-ot jelentett.

A központi szünetmentes áramellátás megteremtésének első lépéseként az erősáramú kettős betáplálás kerül kialakításra. A központi szünetmentes áramellátás megvalósításához szükséges tervek elkészültek, az erősáramú betáplálás fogadásának kivitelezésére 5.376 e Ft értékben szerződési kötelezettséggel rendelkezik a hivatal.

A Zoltán u. 6, a Zoltán u. 10, az Akadémia u. 21. és a Garibaldi köz közötti telefon gerincvezeték bővítése 785 e Ft értékben valósult meg.

A Garibaldi u. 3.-Zoltán u. 8. közötti helyiségek bérleti jogának megszerzése a 2002. évben realizálódott 21.481 e Ft értékben. A birtokba vett új területen irattározásra, raktározásra, egyéb tárolásra alkalmas helyiségek kialakítása jelentős összegű felhalmozási célú kiadást igényel. A 2002. évi hivatali költségvetés tartalmazza a fedezetül szolgáló előirányzati összeget. A beruházás megvalósítása 3 ütemből áll. A 3. ütem befejezése 2003 első negyedévében zárul le. A projekt megvalósítására 2 kivitelezővel kötött szerződést a hivatal. 2002-ben 50.813 e Ft-ot felújítás és 10.424 e Ft-ot beruházás jogcímen fizetett ki a hivatal a szerződés szerinti összegből.

Készletbeszerzések, ellátási feladatok.

A zavartalan hivatali működést biztosító készletbeszerzések az igények határidőre való teljesítésének figyelembevételével történtek.

A kommunikációs szolgáltatások előirányzata folyamatosan, a tervezett módon került felhasználásra.

A szolgáltatási kiadásokhoz kötődő igények túlnyomó része folyamatosan és arányosan került teljesítésre.

A székházon és a hivatal kezelésében levő valamennyi ingatlanon, valamint az azokban üzemelő gépeken és berendezéseken a szükséges karbantartási, javítási munkákat és az ezekre előírt időszakos felülvizsgálatok megtörténtek, biztosítva a hivatal zavartalan működésének lehetőségét, kiemelt figyelmet szentelve az állagmegóvásra.

A gazdálkodási területhez kapcsolódó ellenőrzések

A hivatal pénzügyi gazdálkodását 2002. évben is több hatóság ellenőrizte.

Külső szervek ellenőrzése. A Gazdasági és Közlekedési Minisztérium adatbekérésén alapuló ellenőrzésének főbb területei voltak: intézményi bevételek szerkezetének alakulása a 2001. évben; a kötelezettségvállalás állományának alakulása; előirányzat-maradványhoz kapcsolódó pénzügyi teljesítés; intézményi vezetők külföldi szakmai utazásai.

Az Országos Egészségbiztosítási Pénztár a TB ellátásokra vonatkozó ellenőrzést tartott az 1999. 05. 01 – 2002. 03. 31. közötti időszakra vonatkozóan. A TB ellátások pénzügyi elszámolását, az egészségbiztosítási pénzbeli ellátását, a nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettség teljesítését, valamint a felelősségi szabályok betartását az ellenőrzés rendben találta.

Belső ellenőrzés. A gazdálkodás feladatait érintő, ellenőrzési terv szerint végrehajtásra kerülő ellenőrzések tárgyai a következők voltak: számviteli rend belső szabályozottsága; zárlati munkák végrehajtása; 2001. december 31-ei mérleg valóságosága; előirányzat-maradvány elszámolásának szabályszerűsége; a bevételek utáni befizetési kötelezettség teljesítése.

Budapest, 2003. február

Dr. Bendzsel Miklós
elnök

SZABADALMI TRENDELEMZÉS – 2002

Szabadalmi bejelentések és érvényes szabadalmak idősoros és megoszlási elemzése

Tavaly, 2002-ben a Magyar Szabadalmi Hivatal 5906 új szabadalmi bejelentést fogadott, 2001-ben az új bejelentések száma 5451, 2000-ben 4880 volt. 2003. januárjában Magyarországon mintegy 11 000 végleges szabadalmi oltalom határozta meg az érvényesíthető jogokat. Ez az összeállítás egyrészt az utolsó három évben benyújtott bejelentések, másrészt az érvényes szabadalmak mögött meghúzódó szakterületi és tulajdonosi struktúrákat elemzi.

A Nemzetközi Szabadalmi Osztályozás rendszere (NSZO) a műszaki megoldások igen finom szakterületi besorolását teszi lehetővé, miközben egy-egy megoldás több osztályba is tartozhat. A vizsgálódásra ezért alkalmasabbnak látszott az Egyesült Nemzetek Szervezete által alkalmazott, ún. ISIC (International Standard Industrial Classification of All Economic Activities) rendszer. A MERIT konkordancia tábla a szabadalmi területen általánosan használt Nemzetközi Szabadalmi Osztályozási rendszer és a Gazdasági Tevékenységek Nemzetközi Szabványos Ipari Osztályozási rendszere (ISIC) közötti összefüggéseket tartalmazza. A táblázat utolsó oszlopában feltüntetett érték megadja, hogy az egyes NSZO – jelzetekbe sorolt szabadalmak (szabadalmi bejelentések) milyen hányada tartozik a megfeleltetett ISIC kategóriába (pl. 100%-os arány esetén az adott NSZO – jelzetben lévő valamennyi szabadalom a megfelelő ISIC kategóriához tartozik). A táblázat lehetővé teszi, hogy a szabadalmi területen alkalmazott igen részletes szakterületi megoszlást megfeleltessük a gazdasági szektor által használt osztályozási rendszernek. (A MERIT elnevezés a felhasznált konkordancia táblát létrehozó Maastricht Economic Research Institute on Innovation and Technology cég nevének rövidítése.)

Az összeállítás nem ad teljes körű áttekintést, az egyes szempontok kapcsán a súlyponti adatokra koncentrálni.

A) SZABADALMI BEJELENTÉSEK SZAKTERÜLET SZERINTI MEGOSZLÁSA

Az 1-3. táblázatban az elmúlt három év bejelentői aktivitása látható az egyes években megjelenő súlyponti szakterületek szerinti bontásban (a 2002. év szakterületi vonatkozásai részletesen az F pontban találhatók) – az első 16, számosság tekintetében kiemelkedő szakterületre koncentrálni, gyakoriság szerint rangsorolva.

1. táblázat

Szabadalmi bejelentések szakterületi megoszlása 2000-ben

2 0 0 0		
db	MERIT	Szakterület
1947	4	gyógyszeripar, biotechnológia
505	3	kémia (gyógyszeripar nélkül)
441	15	gépelemek
367	13	műszerek
280	12	fém termékek (gépek nélkül)
230	1	villamos gépek (elektronika nélkül)
211	2	elektronika
159	22	egyéb ipari termékek
127	16	élelmiszer, dohányipar
122	20	papíripar, nyomdaipar
112	19	kő, agyag és üveg termékek
111	14	számítógépek, irodagépek
75	7	motoros járművek
58	23	növények, növényfajták
58	25	építőipar, épületszerkezetek
53	9	egyéb szállítás

2. táblázat

Szabadalmi bejelentések szakterületi megoszlása 2001-ben

2 0 0 1		
db	MERIT	Szakterület
2210	4	gyógyszeripar, biotechnológia
507	15	gépelemek
500	3	kémia (gyógyszeripar nélkül)
434	13	műszerek
293	12	fém termékek (gépek nélkül)
220	1	villamos gépek (elektronika nélkül)
183	2	elektronika
150	22	egyéb ipari termékek
128	16	élelmiszer, dohányipar
124	19	kő, agyag és üveg termékek
119	14	számítógépek, irodagépek
114	23	növények, növényfajták
104	20	papíripar, nyomdaipar
87	7	motoros járművek
75	25	építőipar, épületszerkezetek
45	9	egyéb szállítás

3. táblázat

Szabadalmi bejelentések szakterületi megoszlása 2002-ben

2 0 0 2		
db	MERIT	Szakterület
1964	4	gyógyszeripar, biotechnológia
409	3	kémia (gyógyszeripar nélkül)
385	15	gépelemek
280	13	műszerek
248	12	fém termékek (gépek nélkül)
159	1	villamos gépek (elektronika nélkül)
143	22	egyéb ipari termékek
132	2	elektronika
130	23	növények, növényfajták
105	16	élelmiszer, dohányipar
100	14	számítógépek, irodagépek
100	20	papíripar, nyomdaipar
79	7	motoros járművek
71	19	kő, agyag és üveg termékek
68	25	építőipar, épületszerkezetek
48	9	egyéb szállítás

4. táblázat

Szabadalmi bejelentések szakterületeinek
bejelentés-sűrűség szerinti rangsorváltozásai
(a számjegyek a területek azonosítói)
2000 - 2002 között (MERIT szerint TOP 16)

	2000	2001	2002	szakterület
1	4	4	4	gyógyszeripar, biotechnológia
2	3	15	3	kémia (gyógyszeripar nélkül)
3	15	3	15	gépelemek
4	13	13	13	műszerek
5	12	12	12	fém termékek (gépek nélkül)
6	1	1	1	villamos gépek (elektronika nélkül)
7	2	2	22	egyéb ipari termékek
8	22	22	2	elektronika
9	16	16	23	növények, növényfajták
10	20	19	16	élelmiszer, dohányipar
11	19	14	14	számítógépek, irodagépek
12	14	23	20	papíripar, nyomdaipar
13	7	20	7	motoros járművek
14	23	7	19	kő, agyag és üveg termékek
15	25	25	25	építőipar, épületszerkezetek
16	9	9	9	egyéb szállítás

A 4. táblázatból kitűnik, hogyan változott az elmúlt három évben az egyes szakterületek sorrendje. A szakterületek szerinti megoszlásból, a kialakult rangsorból megállapítható, hogy az utolsó három évben a gyógyszeripar megőrizte vezető pozícióját, a második és a harmadik helyen a kémia és a gépelemek területe osztozik. Általánosságban megfigyelhető, hogy az első nyolc helyen – kisebb változásoktól eltekintve – azonos gazdasági szektorok az érintettek. A MERIT rendszer szerint vizsgálva, az első tizenhat helyen – váltakozva ugyan – de ugyanazok a szakterületek szerepelnek.

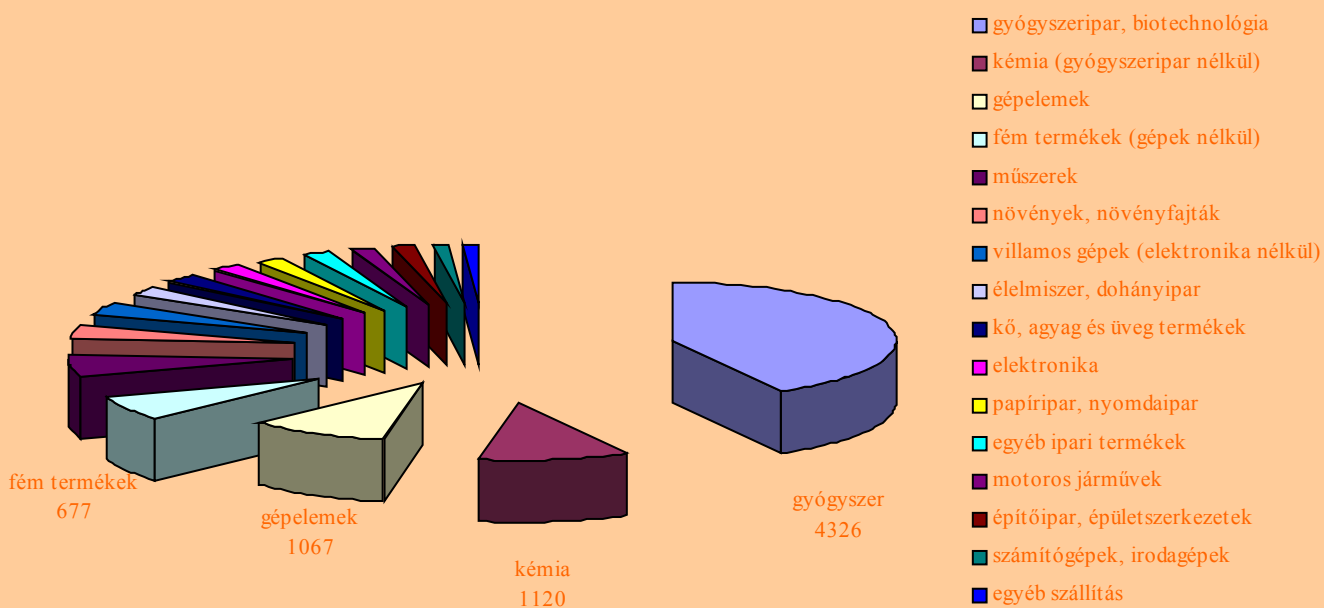
B) ÉRVÉNYES SZABADALMAK SZAKTERÜLET SZERINTI MEGOSZLÁSA

Az 5. táblázatban a 2003. január 1-jén érvényben lévő szabadalmakban érintett 16 leggyakoribb szakterület látható. Ezt a megoszlást szemlélteti az 1. ábra is.

5. táblázat

Az érvényben lévő szabadalmakban előforduló TOP 16 szakterület		
db	MERIT	szakterület
4326	4	gyógyszeripar, biotechnológia
1120	3	kémia (gyógyszeripar nélkül)
1061	15	gépelemek
677	12	fém termékek(gépek nélkül)
671	13	műszerek
399	23	növények, növényfajták
379	1	villamos gépek (elektronika nélkül)
237	16	élelmiszer, dohányipar
235	19	kő, agyag és üvegtermékek
230	2	elektronika
213	20	papíripar, nyomdaipar
200	22	egyéb ipari termékek
179	7	motoros járművek
171	25	építőipar, épületszerkezetek
113	14	számítógépek, irodagépek
108	9	egyéb szállítás

A 2003. január 1-jén érvényben lévő magyar szabadalmakban előforduló TOP 16 szakterület
(MERIT rendszer alapján vizsgálva)



1. ábra

Az érvényben lévő szabadalmak első öt, leggyakoribb szakterülete megegyezik az utolsó három évben tett bejelentésekben érintett, öt leggyakoribb szakterülettel. Az ezen szakterületek közötti sorrend a bejelentések és az érvényes szabadalmak körében vizsgálva, többé-kevésbé azonos (gyógyszeripar, biotechnológia – kémia – gépelemek – fém termékek – műszerek).

C) AZ ÉRVÉNYBEN LÉVŐ SZABADALMAK KORFÁJA

A 6. táblázat és a 2. ábra a 2003 elején érvényben lévő szabadalmak korfáját szemlélteti.

6. táblázat

Az érvényben lévő szabadalmak korfája	
év	db.
2	1
3	43
4	159
5	318
6	560
7	648
8	1306
9	1644
10	1071
11	1033
12	873
13	761
14	538
15	515
16	378
17	295
18	311
19	217
20	197



2. ábra

D) LEGNAGYOBB BEJELENTŐK, SZABADALMASOK

A külföldi bejelentők/szabadalmaskok magyar piacra vonatkozó nagyarányú érdeklődésére utal a legnagyobb jogosultsági hányadot figyelembevevő összeállítás.

Legaktívabb bejelentők 2000–2002 között

A 7-9. táblázat az elmúlt három év legaktívabb 8-8 bejelentőjének nevét és székhelyét tartalmazza.

7. táblázat

TOP 8 bejelentő (2000-ben)			
	név	országkód	db
1	Procter & Gamble Co.	US	174
2	Pfizer Inc.	US	94
3	BASF AG	DE	72
4	SmithKline Corp.	GB	70
5	Unilever N.V.	NL	69
6	Eli Lilly and Co.	US	57
7	L'OREAL	FR	54
8	Degussa AG	DE	34

8. táblázat

TOP 8 bejelentő (2001-ben)			
	név	országkód	db
1	BASF AG	DE	121
2	Procter & Gamble Co.	US	118
3	Pfizer Inc.	US	108
4	Unilever N.V.	NL	81
5	Astra Zeneca AB	SE	65
6	Henkel AG	DE	60
7	Bayer AG	DE	47
8	SmithKline Corp	GB	43

9. táblázat

TOP 8 bejelentő (2002-ben)			
	név	országkód	db
1	BASF AG	DE	101
2	Bayer AG	DE	74
3	Robert Bosch GmbH	DE	60
4	Pfizer Inc.	US	55
5	Procter & Gamble Co.	US	54
6	Unilever N.V.	NL	42
7	Astra Zeneca AB	SE	42
8	Aventis Pharma	DE	41

A legtöbb érvényes szabadalommal rendelkező jogosultak

A 10. táblázat a legtöbb érvényes szabadalommal rendelkező 20 cég nevét és székhelyének megjelölését tartalmazza.

10. táblázat

TOP 20 szabadalmas (érvényes szabadalmak)			
	név	ország kód	db
1	Novartis AG	CH	187
2	Bayer AG	DE	153
3	BASF AG	DE	148
4	EGIS Gyógyszergyár	HU	146
5	Hoechst AG	DE	145
6	American Cyanamid Co.	US	143
7	Eli Lilly and Co.	US	116
8	Pfizer Inc.	US	114
9	Bristol-Myers Co.	US	96
10	Rhone-Poulenc AG	Fr	79
11	Gabonatermesztési K.	HU	77
12	Richter Gedeon	HU	73
13	Aventis Pharma	FR	72
14	Pioneer Hi-Bred Inc.	US	68
15	Merrel Dow Inc.	US	62
16	Patent-Treuhand GmbH	DE	61
17	Procter & Gamble Co.	US	59
18	Janssen Pharmaceutica	BE	57
19	Franz Plasser GmbH	AT	55
20	Syngenta Ltd.	GB	55

A lista elkészítésénél nem lettek figyelembe véve a gazdasági társaságok közötti esetleges összekapcsolódások. Figyelemre méltó, hogy a hazai cégek a lista 4., 11. és 12. helyét foglalják el.

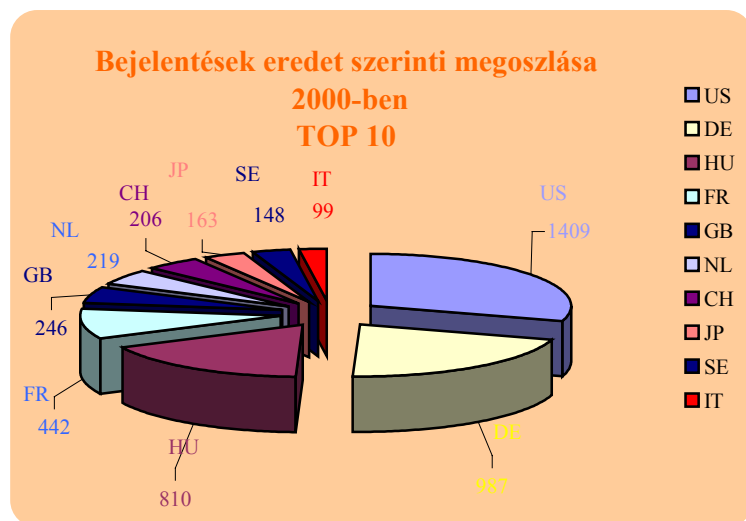
E) BEJELENTÉSEK, SZABADALMAK EREDET SZERINTI MEGOSZLÁSA

Bejelentések eredet szerinti megoszlása 2000 – 2002 között

A 11–13. táblázat és a hozzájuk tartozó 3-5. ábra a bejelentések eredet szerinti megoszlását foglalja magába.

11. táblázat

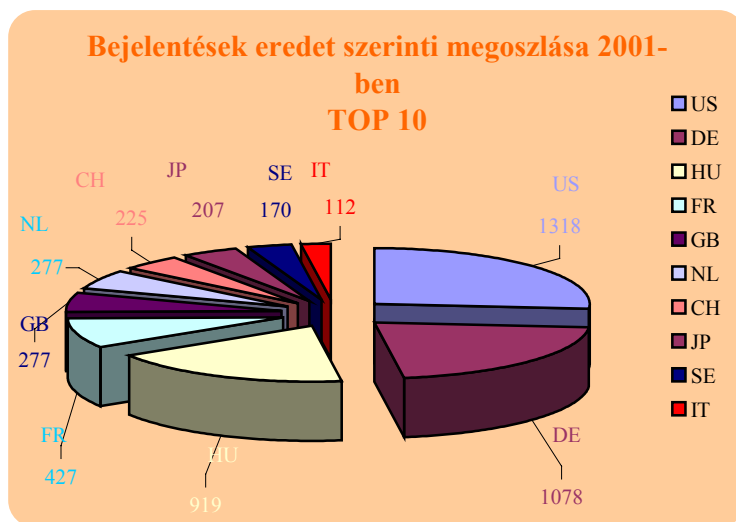
Bejelentések eredet szerinti megoszlása 2000-ben		
TOP 10		
	db	országkód
1	1409	US
2	987	DE
3	810	HU
4	442	FR
5	246	GB
6	219	NL
7	206	CH
8	163	JP
9	148	SE
10	99	IT



3. ábra

12. táblázat

Bejelentések eredet szerinti megoszlása 2001-ben		
TOP 10		
	db	országkód
1	1318	US
2	1078	DE
3	919	HU
4	427	FR
5	277	GB
6	277	NL
7	225	CH
8	207	JP
9	170	SE
10	112	IT



4. ábra

13.táblázat

Bejelentések eredet szerinti megoszlása 2002-ben TOP 10		
	db	országkód
1	1026	US
2	1012	DE
3	842	HU
4	356	FR
5	220	CH
6	190	JP
7	180	NL
8	170	GB
9	117	IT
10	101	SE



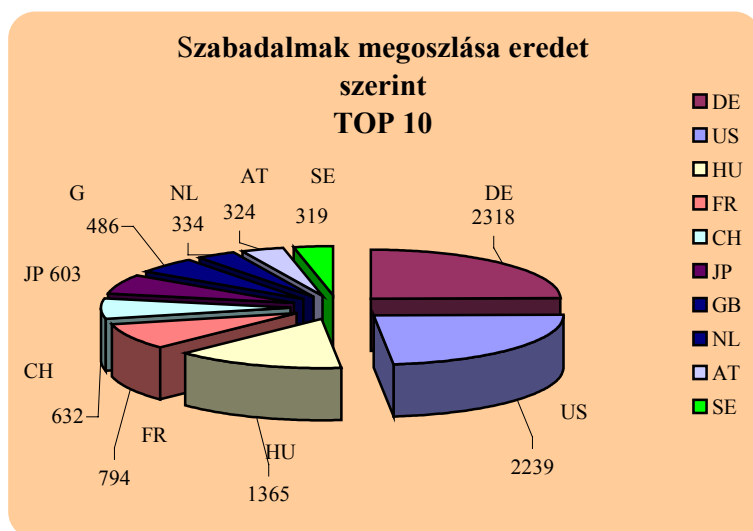
5. ábra

Érvényes szabadalmak eredet szerinti megoszlása

A 14. táblázat és a hozzá tartozó 6. ábra a 2003. január 1-jén érvényben lévő szabadalmak eredet szerinti megoszlását ábrázolja.

14. táblázat

Szabadalmak megoszlása eredet szerint (TOP 10)		
	db	országkód
1	2318	DE
2	2239	US
3	1365	HU
4	794	FR
5	632	CH
6	603	JP
7	486	GB
8	334	NL
9	324	AT
10	319	SE



6. ábra

F) MŰSZAKI SZAKTERÜLETENKÉNTI TRENDEK A 2002. ÉVI ÚJ SZABADALMI BEJELENTÉSEKBEN

Az alábbi összeállítás ISIC és NSZO rendszertől nem függetlenül, de azok feltüntetése nélkül, kiragadja a 2002. évben tapasztalt, meghatározott szakterületek érdekelt körei figyelmébe ajánlható, a bejelentői aktivitásra jellemző, kisebb-nagyobb változásokat.

Építő- és Könnyűipar

Az építőipar és a könnyűipar területén 2002-ben összességében 24%-kal kevesebb új bejelentés érkezett, mint az előző évben. A bejelentésekben feltárt találmányok szakterületi megoszlása, illetve az egyes szakterületeken belüli témaválasztások alapján az alábbi tendenciák voltak megfigyelhetők.

Az *építőipari* tárgyú szabadalmi bejelentések számának előző évi 9%-os növekedését jelentős visszaesés követte; mintegy 6%-kal érkezett kevesebb bejelentés ebben a tárgykörben, mint 2001-ben. A csökkenés egyforma mértékben érintette a hazai és a külföldi eredetű bejelentéseket. A külföldről érkezett építőipari szabadalmi bejelentések számaránya a korábbinak felel meg, azaz 70% körüli. Az építőipar egyes ágazataiban a következő változások követhetők nyomon.

A *magasépítés* tárgykörébe eső találmányok között továbbra is kiemelt helyet foglaltak el az épületek hőszigetelésével kapcsolatos megoldások, mind az anyagukban hőszigetelő építőelemek és burkolatok, mind az összetett hőszigetelő szerkezetek vonatkozásában. Megfigyelhető volt az elemek könnyítésére, valamint az egyszerűbben szerelhető megoldások kialakítására való törekvés. Ezen a területen az új bejelentések száma 16%-kal csökkent.

A *mélyépítés, víz- és csatornaépítés* tárgyú találmányok számának 2001. évi csökkenése tovább folytatódott. Több bejelentés irányult árvízvédelmi létesítményekre, valamint különféle vízvezeték építési rendszerekre.

A *vasútépítés* tárgyú bejelentések száma továbbra is alacsony szinten maradt. Megjelent a műszaki alapjait tekintve régóta ismert, de még kevésbé elterjedt mágneses lebegtetésű vasút felépítményének kialakítására vonatkozó megoldás is.

Az *útépítés* tárgykörében kisebb részt képviseltek az útépítési anyagok, szerkezetek és technológiák, míg a nagyobb részt a közlekedés biztonságát növelő és a zajt csökkentő, kiegészítő létesítmények tették ki. Jellemzően az autópályák építésével összefüggő találmányokra igényeltek oltalmat. A közeljövőben várhatóan növekvő közúti beruházások ellenére kerekén 40 %-os volt a visszaesés az útépítési bejelentések számában.

Az *általános épületszerkezetekre* vonatkozó bejelentések száma is csökkenő tendenciát mutatott. Jellemzőek maradtak az egyszerűbb építési technológiák kidolgozására irányuló törekvések, de az egyszerűség erényéhez gyakran nem társul megfelelő műszaki színvonal. A *nyílászárókra* vonatkozó bejelentések, amelyek az elmúlt években még jelentős számban fordultak elő, 2002-ben jelentősen csökkentek.

Mint ismeretes, *környezetvédelmi* vonatkozások szinte minden termelési, szolgáltatási és kereskedelmi területen megjelennek. A környezetvédelmi tárgyú szabadalmi bejelentések számában sok éven át tapasztalt, dinamikus növekedés 2002-ben megtorpant; a visszaesés 6%-os volt. A csökkenés döntően a PCT útján tett bejelentések számában mutatkozott meg. Az egyes környezetvédelmi szakágak tekintetében a következők voltak tapasztalhatók.

Továbbra is jelentős a *hulladékgazdálkodási* tárgyú találmányok száma; ezen a területen nem volt csökkenés az elmúlt évihez képest. Egyaránt vonatkozik ez a különböző eredetű hulladékok megsemmisítésére (égető-berendezések és eljárások) és egyéb módon történő ártalmatlanítására, hulladéklerakók kialakítására, valamint a hulladékok hasznosítására (például használt olajok feldolgozása). Számottevő a *füstgázok tisztítására* vonatkozó bejelentések

mennyisége is. Kisebbszámú fordult elő a *szennyezett talajok tisztítása* szabadalmi bejelentések témájaként.

A *környezetvédelem* hagyományos területét jelentő *szennyvíztisztítási, iszapkezelési* technológiák iránti oltalmi igények száma jelentős (mintegy 20%-os) visszaesést mutat. Ezen terület hazai bejelentéseinek száma közel megegyezik a 2001-es adatokkal, míg a PCT bejelentések tekintetében szignifikáns csökkenés látható.

A környezetvédelem területén 2002-ben is voltak a megelőző évben új területként jelentkezett, *környezetgazdálkodással* kapcsolatos műszaki – szervezési intézkedésekre vonatkozó bejelentések.

A *közszükségleti cikkek* sokféleségéből az utóbbi 6-8 évben számarányukat tekintve kiemelkedtek az eldobható *abszorbens termékekre* irányuló találmányok.

Az ágazat vezető szerepe a 2002. évben megtört. Az új kérelmek száma ezen a területen jelentősen csökkent. A legtöbb szabadalmi bejelentés az Egyesült Államokból, Dániából, illetve Németországból származik, a legnagyobb bejelentők pedig továbbra is a Procter & Gamble és a Kimberly Clark vállalatok.

A *higiéniai eszközökre* (fogkefék, borotvák stb.) vonatkozó bejelentések száma az előző évihez képest kis mértékű növekedést mutat. Kiemelendő a különféle fogkefékkel összefüggő találmányok növekvő számaránya.

Az *orvosi műszerek, eszközök, berendezések* terén leggyakoribbak az implantátumokra, protézisekre vonatkozó bejelentések, a mikrosebészeti, főként érsebészeti műszerekre, továbbá kondicionáló, utókezelő berendezésekre, például masszírozó eszközökre vonatkozó bejelentések. Ez utóbbiakkal egyre nagyobb számban foglalkoznak magyar feltalálók is. Az új bejelentések vonatkozásában ezzel együtt csekély, 5%-os csökkenés mutatható ki a 2001. évihez képest. Ezen a területen is jelentős számú bejelentést nyújtott be a Procter & Gamble Egyesült Államokbeli, valamint az AstraZeneca AB svéd cég. A hazai bejelentők közül a Sanatmetal Ortopédiai és Traumatológiai Eszközök Gyártó Kft. említhető meg növekvő számú bejelentéseivel.

A *sportszer és játék* tárgyú szabadalmi bejelentések körében az új kérelmek száma közel megegyezett az előző évi értékkel. Főleg a táblás játékok és a szerencsejátékok domináltak.

A *textil- és textilruházati ipar* területére eső találmányok száma a 2002. évben némi csökkenést mutat, amit a külföldi bejelentések számának csökkenése eredményezett.

A *papíripari* tárgyú bejelentések száma a korábbihoz hasonlóan alacsony értéken maradt. A biztonsági – pl. bankjegyek nyomására alkalmas – papírokra vonatkozó találmányok aránya az előző évnek felelt meg.

A *csomagolóipari* tárgyú bejelentések száma közel állandó maradt a 2001. évi adatokhoz viszonyítva. A bejelentők továbbra is törekedtek a környezetbarát – újra felhasználható, illetve könnyen ártalmatlanítható – anyagok alkalmazására. Ezen a területen feltűnő, hogy hazai eredetű bejelentések egyáltalán nem fordultak elő, de a külföldi bejelentések száma is igen alacsony értéket mutat.

A *személyi- és vagyonbiztonságot* szolgáló találmányok körében nem mutatkozott az előző évihez hasonló növekedés. Különösen a záruk, zárszerkezetek területén érkezett kevés bejelentés – szemben a korábbi növekedéssel.

A *fegyverek, robbantás* területén az új bejelentések száma az előző évvel azonos szinten maradt. Ezen a területen viszonylag jelentős volt a hazai bejelentők aktivitása. A külföldi bejelentések Németországból, az Egyesült Államokból és Svájcban érkeztek legnagyobb számban.

Gépészet

A gépészet alább ismertetésre kerülő területein 2002-ben 26%-kal kevesebb új szabadalmi bejelentés érkezett, mint a 2001. évben. Az új bejelentések 48%-át a PCT útján tették, a nemzeti úton benyújtott bejelentéseknek pedig egyharmada (az összes bejelentés 18%-a) belföldi eredetű.

A legtöbb szabadalmi kérelem a *gépelemek* megjelöléssel összefoglalható témában érkezett – ugyanannyi, mint egy évvel korábban. Ezek legnagyobb részének csövek, csökötések voltak a tárgyai, de jelentős volt a hajtóművekkel, fordulatszámváltókkal, szelepekkel, tolózárakkal, valamint a csavarokkal, ékekkel, szegecsekkel foglalkozó bejelentések száma is. Több bejelentés is foglalkozott flexibilis csővezetékekkel, illetve azok csatlakozóival. Jelentősebb bejelentőként ebben a témában a németországi Witzenmann GmbH cég említhető.

Ugyancsak nagy számú olyan bejelentés volt, amely *villamos alapelemek* mechanikus részleteit tárgyalta. Különösen sok bejelentés foglalkozott kábelcsatlakozókkal, áramvezető sínekkel. A korábbihoz viszonyítva ebben a témakörben emelkedett a bejelentésszám. A legtöbb bejelentést a németországi Siemens AG cég nyújtotta be.

A *munkagépek – erőgépek* témakör szintén erősödőnek mondható 2001-hez viszonyítva. Különösen nagy számban szerepeltek ezen belül a belsőégésű dugattyús erőgépek, de több rugó, illetve súly inerciaerőt felhasználó motorral és dugattyús szivattyúval foglalkozó bejelentés is volt. A belsőégésű erőgépekhez kapcsolódóan a bejelentések közül több izzítógyertyákkal, befecskendezéssel foglalkozott. Akárcsak más témaköröknél, itt is jeleskedett a németországi Robert Bosch GmbH.

Sorrendben a következő legtöbb bejelentés *járművekkel* foglalkozott. Többségük járművek kormányzását, azok alvázait, felépítményeit taglalta, de meglepően sok kézzel mozgatott jármű találmány is volt. A többi járműves bejelentés a fékberendezéseket, abroncsokat és a járművek üléseit tárgyalta. Több bejelentés kerékpárokhoz kapcsolódott, de voltak mozgássérült járművekkel foglalkozó bejelentések is. Ugyancsak preferált témáknak mutatkoztak 2002-ben az ablaktörlőkkel és a légzsákokkal kapcsolatos megoldások, különösen a már említett Robert Bosch GmbH részéről.

A járműves bejelentések száma összességében igen jelentős, 50%-os visszaesést mutatott 2001-hez viszonyítva.

Ezzel szemben számottevően nőtt a mennyisége az *anyagmozgatással* foglalkozó bejelentéseknek, melyek elsősorban szállító- és tárolóberendezésekre vonatkoztak. A tárolóberendezések főleg nyomástartó edények voltak a németországi Feldbinder & Beckmann GmbH részéről.

Csökkenő bejelentési aktivitás mellett, de továbbra is foglalkoztatta a feltalálókat a *tüzelés- és fűtéstechnika*. Több bejelentés foglalkozott hőcserélőkkel, hőtárolókkal, illetve a tüzelőberendezések égőivel. A napenergia hasznosítás tárgykörében is kevesebb bejelentés volt az elmúlt évinél. Hőcserélő témakörben két bejelentőt érdemes megemlíteni: a németországi Exima Productions céget és a svájci Masa-Therm S.A.-t.

Fémek megmunkálása tárgyában a bejelentések elsősorban marással foglalkoztak, de az esztergálás és a fűrésztémakörét is többen választották. A bejelentések többsége befogó és pozicionáló készülék volt (pl.: Erowa AG, CH). A bejelentések száma erősen elmaradt a 2001. évitől.

A viszonylag kevés *elválasztással, elegyítéssel* kapcsolatos bejelentés többnyire folyadékok és gázok elválasztását tárgyalta.

Az *öntészet, kohászat* területéről érkezett szabadalmi kérelmek száma alig több mint tizede az előző évinek, és ezek is csak az öntészeti technológiákkal foglalkoztak.

Villamosság és fizika

A fizikai és a villamossági szabadalmi bejelentések száma a 2002. évben jelentősen visszaesett, az előző évinek csupán 63%-át teszi ki. A benyújtott bejelentések 55%-a a PCT útján érkezett, a nemzeti úton tett bejelentéseknek pedig mintegy a háromnegyede belföldi eredetű.

Az *orvos- vagy állatorvosi tudomány, higiénia* területeit érintő villamossági, illetve fizikai tárgyú bejelentések száma a korábbi éveknek megfelelő, itt a bel- és külföldi bejelentők száma közelítőleg megegyezik.

Elsősorban hazai bejelentések érkeztek a *járművek lopásgátló eszközeinek* a továbbfejlesztésére.

A széles területet felölelő *mérésekre és vizsgálatokra* vonatkozó bejelentések száma erősen visszaesett, nem éri el az előző évi érték 40%-át sem. A magyar bejelentések kisebb száma mellett zuhanásszerű csökkenést eredményezett a külföldi bejelentők távolmaradása. Viszonylag nagyobb számban jelentettek be anyagok vizsgálatára vonatkozó találmányokat, különösen optikai eszközök alkalmazásával.

Az *optika* és a *vezérlés, szabályozás* területén szinte teljesen megszűnt a bejelentői aktivitás.

A *számolás, számítás, számlálás* tárgyú bejelentések mennyisége lényegében változatlan az előző évihez képest, és különösen az *elektromos digitális adatfeldolgozás* területén jelentős az amerikai IBM mellett a hazai bejelentések száma. Ezen belül is sok szabadalmi igény érkezett digitális számító- vagy adatfeldolgozó berendezésekre és eljárásokra vonatkozóan. A bejelentések további jelentős csoportja adatfeldolgozók újabb változatait tartalmazza.

A korábbihoz hasonló hazai aktivitás mellett jelentősen visszaesett a PCT bejelentések száma az *ellenőrző készülékek* területén; a bejelentett találmányok nagyobb része pénzbedobós és hasonló készülékeket fejlesztett tovább.

A *jelzés* szakterület a korábbi éveknek megfelelő nem túl magas, de kiegyensúlyozott hazai és külföldi aktivitást mutat. Elsősorban riasztó rendszerek, valamint jelátviteli berendezések képezik a szabadalmi bejelentések tárgyát.

Az *oktatás, titkosítás, bemutatás, hirdetés* szakterületeiről benyújtott szabadalmi bejelentések száma drámaian, mintegy az 1/3-ára csökkent, ami a külföldi érdeklődés hiánya mellett elsősorban a hazai bejelentések elmaradásából adódik, és egyebek közt a hirdetési piac beszűkülésére enged következtetni.

A *hangszerek, akusztika* szakterület elsősorban a német Siemens AG néhány beszédanalízis, - szintézis, - felismerés jellegű bejelentése miatt érdemel figyelmet.

Az *információtárolásra* vonatkozó bejelentések száma a 2001. évi csúcs után a 2000. év számait közelíti, az elsősorban optikai típusú tárolókra vonatkozó találmányok fő fejlesztői a holland Philips Electronics N.V. mellett a német Robert Bosch GmbH és az amerikai IBM Corp. Ezen a szakterületen magyar bejelentés nem érkezett.

A *villamos alapelemek* területén a visszaesés folytatódott az elmúlt évben, a külföldi aktivitás csökkenése mellett a hazai bejelentések száma is jelentősen kevesebb volt, mint 2001-ben. Tovább csökkent, szinte meg is szűnt a kisülési lámpák bejelentése, ezzel szemben a *félvezető eszközök* területén a már említett Bosch cég jelentős számban nyújtott be új szabadalmi kérelmeket.

A *villamos energia fejlesztése, átalakítása és elosztása* területén a külföldi bejelentések elmaradása zuhanásszerű bejelentésszám-csökkenést okozott, míg a hazai bejelentések száma lényegében változatlan. A bejelentések tárgya sok esetben dinamoelektromos gép.

Az *elektronikus alapáramkörökre* vonatkozó találmányok száma alacsony, bejelentői a korábbi éveknek megfelelően főleg európai cégek; a Siemens AG emelhető ki közülük.

A *villamos híradástechnika* területe az előző évi tendenciát folytató erős visszaesés mellett is a legjelentősebb ágazat maradt. A legfőbb területek: átvitel, különösen digitális információát-

vitel, továbbá távbeszélő-összeköttetés és képösszeköttetés, például televízió, valamint elektroakusztikai átalakítók. A magyar magánbejelentők mellett a bejelentések zömét (általában PCT úton) nagy világcégek, elsősorban a fent említett német Siemens és Bosch, valamint az amerikai IBM tették, de a bejelentők között található a japán Sony Corp., a már ugyancsak említett holland Philips, a francia Canal+ és a brit New Transducers cégek is.

Az egyéb villamos eljárásokra vonatkozó bejelentések száma az előző évinek mintegy felére esett vissza, az európai cégek mellett az amerikai IBM említhető meg nagyobb bejelentőként.

Gyógyszeripar

A gyógyszeripari tárgyú szabadalmi bejelentések száma a 2001. évi kiugróan magas értékhez viszonyítva csökkenést mutat, és a korábbi évek megszokott ügyszámához közelít. A bejelentések döntő hányada, mintegy 90%-a továbbra is a PCT útján érkezett; a magyar bejelentések számaránya lényegében állandó, mintegy 4% körüli.

A bejelentőket tekintve a cégfüziók folyamata folytatódni látszik, ezzel a piaci profilok még markánsabb felosztása körvonalazódik. A legnagyobb bejelentőknek a Pfizer Products Inc., az AstraZeneca AB, a Glaxo-SmithKline, az Aventis, a Warner-Lambert, az Eli Lilly and Co., a Novartis AG és a Sanofi-Synthelabo cégek mutatkoztak.

A magyar bejelentők is többségükben az ismert tradicionális gyógyszergyárak (Richter Gedeon Rt, EGIS Gyógyszergyár Rt, CHINOIN Rt), a magánbejelentők száma változatlanul alacsony.

A bejelentések mintegy 65%-a vonatkozik *új vegyületek* és azokat tartalmazó gyógyászati készítmények előállítására, illetve gyógyszerhatóanyagként való alkalmazására. Körülbelül 25%-ot képviselnek az ismert vegyületek *új terápiás hatásának* felismerését, és további 10%-ot az ismert vegyületek előállítására szolgáló *új eljárásokat* leíró szabadalmi bejelentések.

Az új hatóanyagok kifejlesztése mellett jelentős aktivitás tapasztalható *gyógyszer-technológiai* megoldások fejlesztésében is, amelyek tárgyára jellemző, hogy a késleltetett hatóanyag-leadást biztosító készítmények – elsősorban fájdalomcsillapítók – és a több hatóanyagot tartalmazó kombinációs készítmények területe tekinthető vezető profilnak.

Jelentős számú bejelentés vonatkozik transzdermális hatóanyag-beviteli rendszerekre, főként a hormonterápiában.

A bejelentésekben szereplő vegyületek hatásspektruma meglehetősen széles, a leggyakoribb indikációk: *idegrendszeri* rendellenességek elleni hatás (19%), *anyagcsere-zavarok* elleni hatás (13%), *daganatellenes* hatás (10%), a *szív – és érrendszeri* rendellenességek elleni hatás (10%), *antibiotikumok* (9%), *fájdalomcsillapító*, nem szteroid gyulladáscsökkentő hatás (7%).

A *szteroidok* körében – az előző évek tendenciáihoz hasonlóan – az új vegyületekre vonatkozó bejelentések száma csökkent, így főleg a már ismert szteroid vegyületek második, vagy további gyógyászati indikációs területre történő alkalmazása, illetve az ismert vegyületek új kombinációira vonatkozó bejelentések dominálnak. Ezen belül elsősorban a *fogamzásgátlás* és a *hormonpótló* terápia céljaira szolgáló, korszerű gyógyszerformálású (elnyújtott és/vagy szabályozható hatóanyag-leadású) készítmények vezetnek a rangsort.

Az *antibiotikumok* kutatása területén a hagyományos penicillin- és cefalosporinvázis vegyületek egyre inkább háttérbe szorulnak, míg helyüket a szélesebb hatásspektrumú naftiridin- és kinolinvázis antibiotikumok veszik át, amelyeknél a gyógyszerrel szembeni rezisztencia kialakulásának veszélye kisebb, mint a penicillinekénél.

Gyakoriak a *kiválasztási találmányok*. Ezek egyre specifikusabb célokra irányulnak, mint például egy ismert gyógyszer felhasználása páciensek új csoportjának (pl. hemofiliás betegek,

terhes anyák) gyógyítására, vagy egy készítményben a hatásos dózis jelentős csökkentése, a szervezetben a hatóanyag biológiai hasznosulásának javítása útján.

A *génkutató*s fejlődésének eredményeképpen lehetővé vált a különféle *receptorok* és azok alfajainak klónozása, aminek következtében megindult, részben a nagy teljesítményű vizsgálati módszereknek is köszönhetően, a kizárólag az egyes receptor fajtákon, ill. alfajokon ható gyógyszermolekulák fejlesztése. Így a hagyományos bejelentési típusokon (mint a hatóanyagok új kristályformái, a gyógyszerkészítmények, az optikailag aktív izomerek stb.) túlmenően az új vegyületekre vonatkozó bejelentések elsősorban a hatékonyabb és kevesebb mellékhatású gyógyszerhatóanyagokra vonatkoznak. Például a krónikus fájdalom kezelésére alkalmas specifikus kináz (pl.: MEK) inhibitorok, amelyek igen fontosak a rákos és egyéb súlyos megbetegedésekkel járó fájdalom enyhítésére a hozzászokás veszélye nélkül; poli(ADP-ribóz) polimeráz inhibitorok, amelyek a rák terápiájában, valamint a stroke, az agyi trauma és egyéb okból bekövetkező neurodegeneratív megbetegedésekben alkalmazhatók; a dopamin receptorok területén a D3 antagonisták, amelyek antipszichotikumként, ill. Parkinson-kór elleni szerként szolgálnak; a D4 antagonisták, amelyek a figyelemhiánnyal párosuló hiperaktivitás kezelésére alkalmazhatók; az 5-HT_{1F} antagonisták, amelyek a migrént gyógyítják.

A receptorokon kívül egyéb fehérjék klónozása és vizsgálata eredményeképp különböző ioncsatornákon ható vegyületeket is bejelentettek, pl.: káliumcsatornákon ható vegyületekre vonatkozó találmányok szerint a nagy vezetőképességű kalciumfüggő káliumcsatorna nyitók felhasználhatók a stroke, agyi ischaemia kezelésére.

Vegyipar és biotechnológia

A *biotechnológia* területén csekély mértékben növekedett a bejelentések száma a 2001. évi adatokhoz viszonyítva.

A genetika fejlődése lehetővé tette egyes szervezetek génszekvenciájának a megismerését, amely információ révén jobban megismerhető maga az adott szervezet. Ennek megfelelően számos bejelentés érkezett különféle *bioszintézis útvonalakban részt vevő génekkel* kapcsolatban. Ilyenek például az 1-dezoxi-D-xilulóz bioszintézis-útvonal génjei, lignin bioszintézisében résztvevő enzimeket kódoló gének és alkalmazásuk, koleszterin-metabolizmussal kapcsolatos betegségekben érintett gének és expressziós termékeik.

Jelentős számban érkeznek *különböző genetikailag módosított növényekkel, illetve állatokkal* kapcsolatos bejelentések. Ilyenek például a megnövelt cisztein- és glutationtartalmú növények, illetve eljárások klónozott és transzgénikus, nem humán emlősök előállítására, kéntartalmú aminosavakat megnövelt mennyiségben tartalmazó transzgénikus növények. Sok bejelentés foglalkozik növényi promoterekkel, így például a növényi V-ATP-áz promoterek szabályozása alatt álló növényi génekkel; növényi mag endospermiumspecifikus promotereivel; árpaeredetű, magot preferáló promoterral; kukorica magpreferenciával jellemzett promotérével. A növények genetikai módosítására vonatkozó bejelentések a növelt stressztolerancia létrehozása kukoricában, sejtciklust szabályozó gének expressziójának módosításával; növények megváltoztatott aminosav-tartalommal és eljárás előállításukra.

Az össejterápia megjelenésével számos új bejelentés érkezett *össejtek előállítására és alkalmazására*, ilyen például a University of North Carolina at Chapel Hill bejelentése máj-szövet-forrásokkal kapcsolatban.

A génszekvenálás folyományaként egyre több szervezetnek kísérlik meg meghatározni a génszekvenciáját. Ezért a jövőben nagy számban várhatóak a különböző *szervezetek génállományát leíró szekvenciákkal* kapcsolatos bejelentések. 2002-ben például a *Corynebacterium glutamicum* génjeinek egy részét jelentették be. (Homeosztázisban és adaptációban szerepet játszó fehérjéket kódoló *Corynebacterium glutamicum* gének; stressz-, rezisztencia és toleran-

cia fehérje kódoló *Corynebacterium glutamicum* gének; anyagcsere folyamatokban érintett fehérjéket kódoló gének és alkalmazásuk; foszfoenolpiruvát: cukor-foszfofranzsferáz rendszer fehérjéket kódoló *Corynebacterium glutamicum* gének.)

A *vírus okozta megbetegedések* kutatása során a virulencia összetevőit vizsgálták és számos bejelentés született a témával kapcsolatban. Továbbra is sok bejelentés érkezik a tumoros megbetegedések és az AIDS kezelésével kapcsolatban. A génterápiás eljárások spektruma tovább szélesedik és egyre biztonságosabb vektorokat fejlesztenek ki.

Sok bejelentés vonatkozik javított tisztaságú *hatóanyagok előállítására* fermentációs eljárással, amelynek során rekombináns DNS-ek expresszióját használják ki a mikroorganizmusokban.

A szabadalmi bejelentések 95%-a PCT eredetű; magyar bejelentés nagyon kevés érkezett. A legnagyobb bejelentők: Biogen Inc. (US), BASF AG (DE), Amgen Inc. (US), Schering AG (DE), Glaxo Group Ltd. (GB), Rhone-Poulenc Rorer S.A. (FR), Boehringer Ingelheim Pharma KG (DE), Corixa Co. (US), Genentech Inc. (US), Pioneer Hi-Bred International Inc. (US).

A *vegyipari találmányokra* vonatkozó bejelentések területén az új ügyek legnagyobb részét a *műanyagipari* bejelentések teszik ki. Témáik új kompozíciókra, kopolimerekre, speciális adalékokra, bevonatképző szerekre, előállítási eljárásokra, berendezésekre, katalizátorokra irányulnak. Nagyrészt egyre specifikusabb katalizátorokat fejlesztenek ki a tiszta polimerek előállítására. Fontos szempont ugyanakkor a katalizátorok olcsó és gyors regenerálhatósága.

A műanyagipari bejelentések száma a 2002. évben stagnált. A legnagyobb bejelentők: Henkel KGaA (DE), Procter & Gamble (US), Rhone-Poulenc Rorer S.A. (FR), Novamont S.p.A. (IT)

A *szervetlen kémia* területén csökkenés volt tapasztalható a szabadalmi bejelentések számában. A szervetlen kémiai technológia tárgykörébe eső bejelentések között a szigetelés-technika, az ásvány- és üvegyapot előállítás, valamint az építőanyagok (cement, beton, klinker üveg és adalékok) fordultak elő a legnagyobb számban. Az alumíniumkohászat és egyes ötvözetek csupán néhány bejelentésben szerepelnek, akárcsak azok, amelyekben nagyipari eljárások továbbfejlesztésére igényelnek oltalmat. Érkeztek bejelentések kéntelenítő katalizátorokra, jégmentesítő kompozíciókra, korróziógátlásra, lumineszcenciára, nanostrukturált idomtestekre vonatkozóan is.

A *szerves szintetikus kémia* területére eső bejelentések számában szintén stagnálás volt tapasztalható. Erről a területről is elmondható, hogy az új ügyek legtöbbször nemzeti szakaszba lépett PCT bejelentés, de számos magyar bejelentő is igényelt oltalmat. A bejelentett találmányok főként gyógyszeripari és növényvédőszer-gyártási alapanyagok és intermedierek előállítási eljárására, illetve magukra a kémiai vegyületekre vonatkoznak, amelyekhez kapcsolódhatnak technológiai jellegű és alapfolyamatokra vonatkozó szabadalmi igények is. Sok bejelentés érkezett tisztább alapanyagok, illetve intermedierek előállításával, illetve a meglévő termékek tisztításával kapcsolatban.

A legfőbb bejelentők ezen a területen: Pfizer Products Inc. (US), BASF AG (DE), Bayer AG (DE), Procter & Gamble (US).

Mezőgazdaság és fajtaoltalom

A növényvédő szer tárgyú bejelentések száma az előző évekhez viszonyítva 27%-kal csökkent, ez különösen a nemzetközi bejelentések számának csökkenésével magyarázható. Ezen a területen változatlanul a legtöbb bejelentés ismert hatóanyagok új eljárással történő előállítására vonatkozott, többnyire új intermediereken keresztül (60%). Az új hatóanyagokra vonatkozó bejelentések aránya változatlan az elmúlt évekhez viszonyítva (30%). Az ismert hatóanyagok szinergetikus hatású kombinációira vonatkozó bejelentések száma körülbelül a felére csökkent (8%). Az ismert hatóanyagok új formálására vonatkozó bejelentések száma mintegy harmadával csökkent (12%). A legtöbb bejelentést az Aventis CropScience (FR), a Syngenta Participations (CH), valamint a német BASF AG és Bayer AG tette; a hazai bejelentők száma kevés.

Az élelmiszerre vonatkozó bejelentések száma az előző évekhez viszonyítva jelentősen, mintegy 20%-kal csökkent, ami elsősorban a külföldi bejelentések megritkulásának a következménye volt.

Az élelmiszeripar területén növekedett a gyógynövények élelmiszeripari felhasználására irányuló bejelentések száma. Ebben az évben is több, az egészséges táplálkozást elősegítő élelmiszert jelentettek be, amelyek csökkentett energiatartalmúak vagy megnövelt rosttartalommal rendelkeznek. Új elemként jelentkezett a flavonok gyökfogó képessége miatt történő adagolása a táplálékba. Érkezett bejelentés a zöldség- vagy gyümölcsfeldolgozás során keletkezett hulladék élelmiszerként történő hasznosítására is.

Az élvezeti cikkek közül a kávé, a dohányipari termékek, a szeszesitalok aromájának javítását vagy káros hatásaik mérséklését célozták a bejelentések.

Az édességeket, habosított fagyasztott termékeket ismertető bejelentésekre jellemző az állományjavító adalékanyagok szinergetikus hatásai alapján történő kombinálása, valamint az energiatartalmi összérték alacsony szinten tartása.

A húskészítmények minőségének javítására vonatkozó találmányok a tárolás során folyamatosan ellenőrizhető, állandóan alacsony hőmérséklet biztosítását kívánták megoldani.

Az élelmiszeriparban a legtöbb bejelentést változatlanul az Unilever N.V. (NL), a Société des Produits Nestlé S.A. (CH) és a H.F. & P.H.F. Reemtsma GmbH (DE) tette.

Mezőgazdasági tárgyú bejelentések a növénytermesztés és állattenyésztés területéről egyaránt érkeztek, 24%-os számbeli növekedést mutatva. A külföldi bejelentések (beleértve a nemzetközi bejelentéseket is) 12%-os csökkenése ellenére következett ez be, a hazai bejelentések mennyiségének örvendetes, majdnem nyolcszoros bővülése miatt. E területet továbbra is a sokszínűség jellemzi. A mezőgazdasági gépek területén nőtt a talajművelő és terménybetakarító berendezésekre vonatkozó bejelentések száma. Évek óta rendszeres bejelentő a Claas Saulgau GmbH (DE) és a Deere & Company (US). A fejlesztések arra irányulnak, hogy pontosabban, biztonságosabban, hatékonyabban és energiatakarékosabban működjenek, a gyorsan kopó szerkezeti elemek cseréje könnyebb és egyszerűbb legyen.

A kozmetikai tárgyú bejelentések száma folyamatosan csökken, 2001-ben ez 15%-os, 2002-ben pedig újabb 21%-os csökkenést jelentett. A magánbejelentések kis mértékű növekedése mellett a külföldi bejelentőktől a korábbi évekhez képest nagyon kevés bejelentés érkezett. A kozmetikai készítmények típusai a bejelentésekben változatlanok maradtak. A legtöbb bejelentést az elmúlt néhány évhez hasonlóan az Unilever N.V. (NL), a L'Oréal (FR) és a Procter & Gamble (US) tette.

A tisztítószerekre vonatkozó bejelentések számának drámai csökkenése mutatta az elmúlt évek legnagyobb mértékű változását. 2001-ben ez 30%-os, míg 2002-ben újabb 46%-os volt. Az új bejelentésekben igényelt készítményekkel a mosott kelme kedvezőbb tulajdonságainak biztosítása érhető el, elsősorban új adalékanyagok alkalmazásával. A textilanyagok kíméletes fehérítését megoldó, környezetbarát készítményekre vonatkozó bejelentések száma az előző

évvel azonos szinten maradt 2002-ben. A tisztítószerekre vonatkozó bejelentések 45%-a egyetlen bejelentőtől (Unilever N.V.) származott. Az előző évben sok bejelentést benyújtó olyan cégek, mint pl. a Procter & Gamble, Henkel, 2002-ben csak egy-egy bejelentéssel jelentkeztek. Ugyanakkor „új” bejelentők is megjelentek. Ezek közé tartozik például a Greenerth Cleaning LLC, amely elsősorban környezetbarát eljárásokra és berendezésekre irányuló bejelentéseket nyújtott be.

A *csomagolóeszközök* többsége továbbra is élelmiszeripari célú, azonban megnőtt a kozmetikumok és a gyógyszerek csomagolására használatkészen alkalmazható, biztonságosabb és pontosabb kiadagolást megvalósító eszközök száma. Az új bejelentések darabszáma csökkent, elsősorban a külföldi bejelentők aktivitásának gyengülése következtében, a hazai bejelentések száma azonban mintegy ötszörösére nőtt. A The Mead Corporation és az Alcoa Closure International (US) emelhetők ki e témában, amely cégek új termékeik mellett új csomagolással jelentek meg. A csomagolástechnika terén folyamatosan növekszik azon bejelentések száma, melyek szilárdabb, anyagtakarékosabb csomagolóeszköz kialakítását és annak gazdaságos gyártását tűzik ki célul.

A *növényfajták* tárgykörében tett szabadalmi bejelentések 63%-a külföldről származik. Tovább nőtt a gyümölcsfajta (alma, cseresznye, őszibarack, málna, szamóca stb.) bejelentések száma. (Érdi Gyümölcs-, Dísznövény Kutató-Fejlesztő Kht). Örvendetes, hogy e bejelentések többsége hazai kutató és fejlesztő intézetektől származik. Hungarikumnak számító fűszerpaprika-fajta bejelentések is érkeztek hazai kutató-fejlesztő intézettől (Fűszerpaprika Kutató-Fejlesztő Kht., Kalocsa). Dísznövényfajta bejelentések tekintetében csak külföldi, főleg német és holland bejelentőktől érkeztek muskátli-, gerbera- és rózsafajtákra vonatkozó bejelentések (Kordes-Söhne Rosenschulen GmbH (DE)). A mezőgazdasági növények közé tartozó búza-, árpa-, kukorica-, napraforgófajta bejelentések adják még mindig a növényfajta bejelentés állomány zömét (MTA Mezőgazdasági Kutató Intézete, Martonvásár, Gabonatermesztési Kutató Kht, Szeged, Pioneer Hi-Bred International Inc. (US), Limagrain Genetics Grandes Cultures (FR)).

A Magyar Szabadalmi Hivatal szervezeti felépítése

2003. január

